

**Ajuntament
de Barcelona**

OFICINA MUNICIPAL DE DADES

DEPARTAMENT D'ANÀLISI

L'EMPRENEDORIA A BARCELONA 2020

Març de 2022

INDEX

Presentació.....	3
Síntesi dels principals resultats.....	4
1. L'EMPRENEDORIA A BARCELONA I ALTRES ÀMBITS. 2010-2020.....	5
2. PERFIL DE LES PERSONES EMPRENEDORES A BARCELONA.....	10
Característiques personals	11
Sector d'activitat de les persones emprenedores	13
Durada de l'activitat de les persones emprenedores	14
3. EMPRENEDORIA A BARCELONA PER DISTRICTES.....	16
4. TAXES D'ACTIVITAT EMPRENEDORA.....	19
Taxes d'activitat emprenedora a Barcelona i a d'altres àmbits i ciutats	20
Evolució de la taxa d'activitat emprenedora entre 2010 i 2020	23
Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona segons les característiques de les persones emprenedores	29
Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona per districtes	31
Nota metodològica	35
Delimitació de la figura de la persona emprenedora	35
Tractament estadístic	36

Presentació

Aquest informe constitueix la cinquena edició d'una línia de treball iniciada l'any 2018 (amb dades de 2016) pel Departament d'Anàlisi de l'Oficina Municipal de Dades, amb l'objectiu de conèixer l'activitat emprenedora a Barcelona, a partir de l'explotació de la informació provinent de la Mostra Contínua de Vides Laborals (MCVL)¹. Es tracta d'una aproximació a la quantificació del nombre de persones emprenedores centrada en la ciutat de Barcelona, si bé l'estudi també inclou referències a l'entorn metropolità i al conjunt de Catalunya.

Les dades que es presenten ofereixen una visió complementària de la informació que es publica en el marc del projecte acadèmic *Global Entrepreneurship Monitor (GEM)*², que constitueix la font estadística de referència internacional sobre l'emprenedoria. Tanmateix, aquest projecte ofereix resultats a nivell d'Espanya, Catalunya i la província de Barcelona. La manca de dades a nivell municipal va impulsar aquesta nova línia de treball amb la que, des de l'Ajuntament de Barcelona, es contribueix a nodrir d'informació estadística l'àmbit de l'emprenedoria a la ciutat.

En els darrers anys ha crescut l'interès per conèixer els factors que determinen la creació d'empreses. L'activitat emprenedora ha estat objecte d'estudi i de polítiques públiques de suport, com en són bon exemple les iniciatives promogudes per l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant Barcelona Activa, amb la finalitat d'impulsar start-ups innovadores a la ciutat. En l'escenari que s'obre després de dos llargs anys de pandèmia, una de les prioritats municipals és facilitar el camí cap a l'obertura de nova activitat econòmica i empresarial a la ciutat. Una estratègia que s'emmarca en mesures com el *Pla Barcelona Fàcil*, amb l'objectiu de fer més accessibles i ràpids i menys feixucs tots els tràmits i processos que empreses i persones emprenedores gestionen a través de l'administració.

L'explotació de la MCVL per part de l'OMD iniciada en el 2016 permet conèixer amb molt nivell de detall diversos aspectes del mercat de treball de Barcelona³. En el cas de l'emprenedoria, la figura de l'emprenedor s'identifica a la MCVL, seguint la metodologia del Projecte GEM, a partir de l'estudi de les persones treballadores del règim d'autònoms de la Seguretat Social que inicien una activitat la durada de la qual comprèn un període de fins a 42 mesos⁴.

L'estudi posa l'accent en diversos aspectes relacionats amb el perfil socio-demogràfic, sectorial i territorial de l'emprenedoria i presenta les taxes d'activitat emprenedora definides com el quocient entre les persones emprenedores i la població de 18 a 64 anys. L'anàlisi mostra com, després del màxim assolit en el 2019, la irrupció de l'emergència sanitària va ocasionar un descens de la xifra de persones emprenedores residents a la ciutat en el 2020 ja que, malgrat les mesures de suport a les persones treballadores autònomes, els mesos de confinament més sever i les restriccions a la mobilitat i a l'activitat en els sectors considerats no essencials van suposar un fre per moltes persones a l'hora de posar en marxa una activitat emprenedora.

¹ La MCVL és un conjunt de microdades individuals anonimitzades, extretes aleatòriament dels registres de la Seguretat Social.

² També hi ha una segona referència que té com a font l'OCDE, l'*Entrepreneurship Indicators Programme*. En aquest cas es tracta d'un sistema d'indicadors derivat de l'estadística empresarial dels diferents països de l'OCDE.

³ Bona part dels treballs desenvolupats es centren en les persones assalariades, posant el focus en els salaris i la seva evolució en els darrers anys. Aquests informes es poden consultar al Web de *Barcelona Economia*.

⁴ Concepció de la figura de l'emprenedor basada en la metodologia del projecte GEM. Veure nota metodològica.

Síntesi dels principals resultats

- El nombre de persones emprenedores residents a Barcelona l'any 2020 era de 40.125 autònoms, majoritàriament homes (58,4%).
- La pandèmia va ocasionar una reducció del nombre de persones emprenedores en relació amb el 2019 del 6%. L'impacte ha estat més sever pel col·lectiu masculí (-8,1%) que pel femení (-2,8%), que ha vist créixer la seva participació sobre el total en més d'un punt.
- L'impacte de l'emergència sanitària ha estat més negatiu a la ciutat que al conjunt de Catalunya, on el descens del nombre de persones emprenedores ha estat inferior (-1,7%), mentre que a la resta de municipis grans de l'AMB la xifra ha crescut lleugerament en relació amb el 2019 (+1,2%). Malgrat el retrocés de 2020, el balanç en relació amb el 2010 és positiu tant a Barcelona com a l'AMB (+34%) i en major mesura que al conjunt del país (+5,3%).
- La taxa d'activitat emprenedora a la ciutat l'any 2020 (3,76%) seguia sent més elevada que la del conjunt de l'AMB (3,43%) i Catalunya (3,26%). Però la taxa s'ha reduït tres dècimes en relació amb el 2019 i Barcelona, que encapçalava el rànquing d'emprenedoria de grans ciutats espanyoles, ocupa ara la tercera posició per darrera de Palma de Mallorca i València.
- La taxa d'activitat emprenedora dels homes (4,5%) ha estat superior a la de les dones (3,1%), tant a Barcelona com a la resta d'àmbits territorials i al llarg del període 2010-2020.
- La taxa a la ciutat en 2020 és gairebé un punt percentual més elevada que deu anys enrere i ha crescut més que a la resta d'àmbits. La dels homes ha avançat 1,2 punts a la ciutat, més que la de les dones (0,7 punts) i el diferencial s'ha eixamplat en aquest període.
- El nombre de persones emprenedores de 40 a 64 anys s'ha mantingut pràcticament estable a la ciutat en 2020 (-0,1%) mentre que la caiguda en relació amb el 2019 s'ha concentrat en el col·lectiu de 18 a 39 anys (-8%) que representa el 49,3% del total.
- La taxa d'activitat dels de 18 a 39 anys (4% en 2020) s'ha mantingut per sobre de la dels de 40 a 64 anys (3,5%) al llarg de tot període 2010-2020. Però l'evolució de la propensió a l'emprenedoria en 2020 ha estat més negativa pels joves i el diferencial entre ambdós grups d'edat s'ha escurçat. Les taxes més elevades s'han concentrat entre els 35 i 44 anys (5,4%).
- El descens de persones emprenedores a la ciutat en 2020 s'ha concentrat en el col·lectiu de nacionalitat espanyola (-10,6%), mentre que les estrangeres han resistit millor l'embat de la pandèmia (+1,4%) i ja representen més del 40% del total (41,9%).
- La població estrangera seguia mostrant en el 2020 una major propensió a l'emprenedoria (5,6%) que l'espanyola (3%), com ha passat al llarg de tota la dècada a Barcelona i l'AMB. La taxa dels estrangers a la ciutat superava en 2,5 punts el valor de 2010 i la més elevada va ser un cop més la de les persones emprenedores de la resta d'Europa (7,2%).
- La major part de persones desenvolupaven la seva activitat al terciari (88,2%) i un 25,9% del total en el grup d'*Activitats professionals, científiques, tècniques i Activitats administratives*.
- Les persones emprenedores que havien iniciat la seva activitat en els darrers dotze mesos (39,3%) van registrar un descens en 2020 superior a la mitjana i el seu pes es va reduir.
- L'Eixample seguia concentrant el major nombre de persones emprenedores en 2020 (17,4%) després de ser un dels pocs districtes on, tot i la pandèmia, les xifres van anar a l'alça. Les Corts va ser novament el districte amb un pes relatiu del col·lectiu femení més elevat (57,6%). A Ciutat Vella, la participació dels de 18 a 39 anys i de les persones estrangeres seguia sent àmpliament majoritària, superior al 60%.
- Sarrià-Sant Gervasi va ser novament el districte amb la major propensió a l'emprenedoria, amb una taxa propera al 5%, seguit de Ciutat Vella (4,2%). La taxa també va superar la mitjana a Gràcia i l'Eixample i com un any abans, la del col·lectiu masculí va ser més elevada que la de les dones a tots els districtes excepte a les Corts.

1. L'EMPREDORIA A BARCELONA I ALTRES ÀMBITS. 2010-2020

Barcelona comptava l'any 2020 amb un total de 40.125 persones emprenedores residents a la ciutat, que representaven més del 60% del total de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i una quarta part de Catalunya, d'acord amb l'estimació realitzada a partir de les dades de treballadors autònoms de la MCVL. Pel conjunt de l'AMB la xifra va ser de 64.025 persones, el 40% del total català.

Taula 1. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits (2020)

	Total	Dones	Homes	18-39 anys	40-64 anys	espanyols	estrangers
Barcelona (residents)	40.125	16.700	23.425	19.800	20.325	23.300	16.825
AMB (residents) sense Barcelona*	23.900	8.575	15.325	11.100	12.800	15.850	8.050
AMB (Residents)*	64.025	25.275	38.750	30.900	33.125	39.150	24.875
Catalunya	160.025	65.200	94.825	74.375	85.650	114.175	45.850

(*) Dades corresponents als municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

La pandèmia va ocasionar en el 2020 una disminució del nombre de persones emprenedores residents a Barcelona del 6%, mentre que l'àmbit format per la resta de municipis grans de l'AMB va resistir millor la crisi, registrant un lleu augment dels emprenedors de l'1,2% en relació amb el 2019. Així doncs, l'impacte de l'emergència sanitària sobre l'emprenedoria va ser més reduït al conjunt de l'AMB (-3,4%) i Catalunya (-1,7%) que a la capital. Cal tenir en compte que amb la irrupció de la pandèmia la ciutat va perdre població en major mesura que la resta del país, trencant la tendència ascendent dels anys anteriors.

Taula 2. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits (2010-2020)

	2010	2019	2020	Var.20/19 (%)	Var.20/10 (%)
Barcelona	29.950	42.675	40.125	-6,0	34,0
AMB sense Barcelona*	17.750	23.625	23.900	1,2	34,6
AMB*	47.700	66.300	64.025	-3,4	34,2
Catalunya	151.925	162.750	160.025	-1,7	5,3

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

A Barcelona, les persones emprenedores en 2020 seguien sent majoritàriament homes. Les dones van representar en el 2020 el 41,6% del total, una participació lleugerament més elevada que a la resta de l'AMB (39,5%) i al conjunt de Catalunya (40,7%). La participació de les dones sobre el total ha crescut a la ciutat més d'un punt percentual en relació amb el 2019, pel fet que, com es veurà, el nombre d'homes emprenedors s'ha reduït en major mesura.

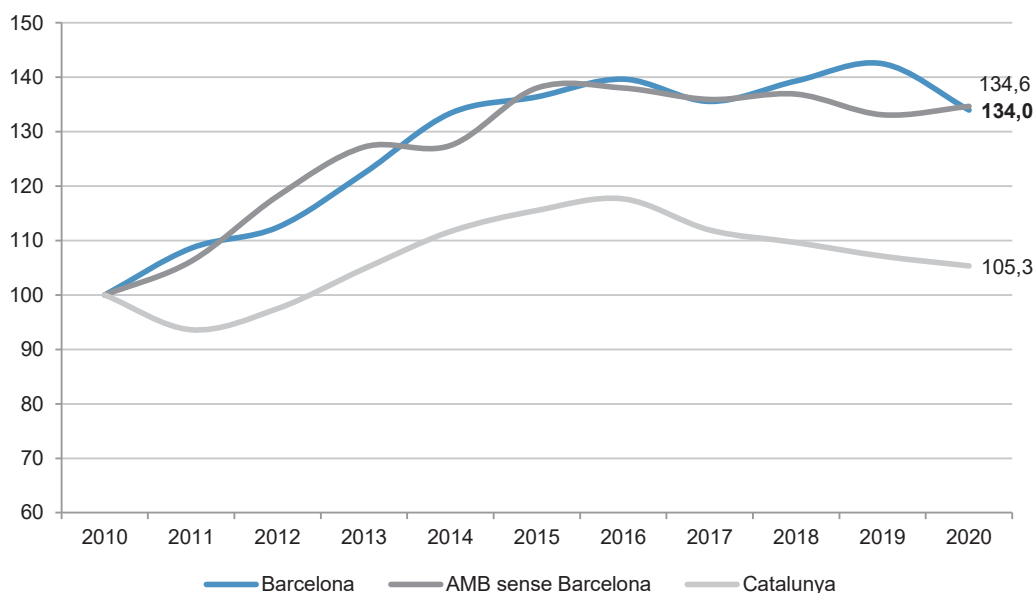
La distribució de les persones emprenedores entre els dos grans grups d'edat analitzats seguia estant bastant equilibrada a Barcelona. Tanmateix, a diferència del 2019, en el 2020 el pes va

ser lleugerament superior en el cas de les persones de 40 a 64 anys -de forma similar a la resta d'àmbits- pel fet que el nombre d'emprenedors més joves va patir a la ciutat una reducció més intensa en relació amb l'any anterior.

Les persones emprenedores de Barcelona seguien sent majoritàriament de nacionalitat espanyola però el seu nombre es va reduir en relació amb el 2019, mentre que el dels estrangers va anar lleugerament a l'alça l'any 2020 i ja representaven més del 40% del total de treballadors autònoms involucrats en la creació d'una empresa pròpia. Una participació més elevada que la que tenien a la resta de municipis grans de l'AMB (33,7%) i al conjunt de Catalunya (28,7%).

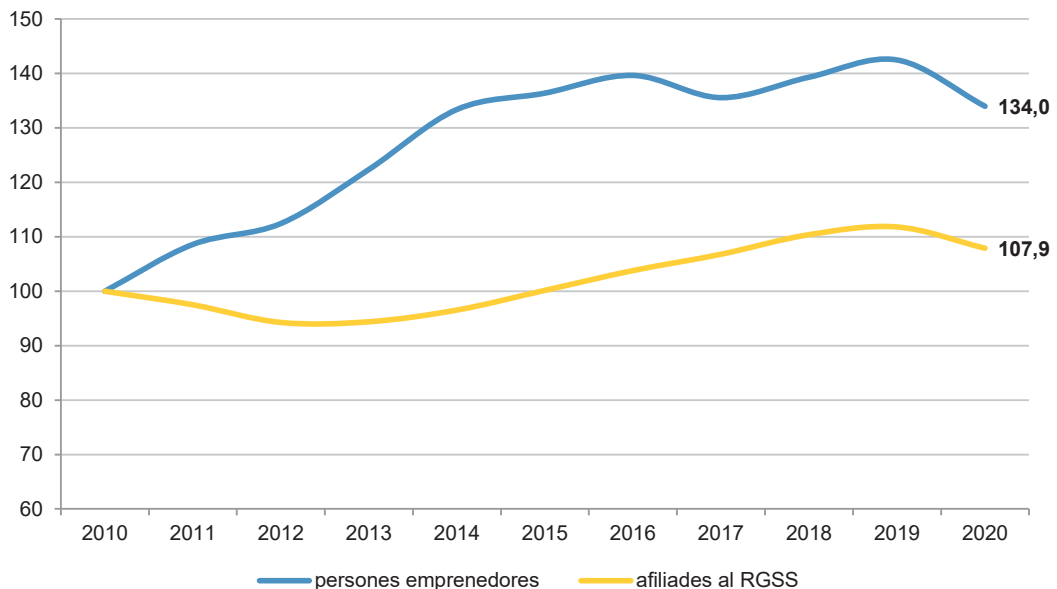
El gràfic 1 mostra el descens de l'emprenedoria a la ciutat en el 2020, després del màxim assolit un any abans. Un descens que situa la xifra de persones emprenedores a Barcelona en el nivell més baix dels darrers sis anys, tot i ser encara un 34% superior a la de 2010, de forma similar a la resta de l'AMB (+34,6%). Al conjunt de Catalunya, després de quatre anys consecutius de trajectòria a la baixa, l'augment en relació amb el 2010 és molt més contingut (+5,3%).

Gràfic 1. Evolució de l'Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits 2010-2020 (base 100=2010)

Al gràfic 2 es compara l'evolució de l'emprenedoria amb la que ha seguit l'afiliació al règim general de la Seguretat Social a Barcelona durant el període 2010-2020. Com es pot observar, la trajectòria alcista del nombre de persones emprenedores va ser molt intensa durant els anys de l'anterior crisi econòmica, especialment fins l'any 2014, posant de manifest un comportament anticíclic de l'emprenedoria, mentre que en sentit contrari, la xifra d'assalariats i assalariades marcava mínims en aquest període.

Gràfic 2. Evolució de l'emprenedoria i de les persones afiliades al règim general de la Seguretat Social a Barcelona (base 100=2010)

Posteriorment, coincidint amb l'etapa de creixement econòmic, les xifres d'emprenedoria a Barcelona van mantenir una tendència a l'alça més moderada i irregular. En el 2019, amb la pèrdua d'impuls de la conjuntura, el nombre de persones emprenedores encara creixia a un ritme superior al de la xifra d'afiliats al règim general de la Seguretat Social. Tanmateix, aquest perfil contra cíclic de l'emprenedoria no s'ha observat en l'any de l'esclat de la pandèmia. Les característiques de la crisi singular derivada de l'aturada sobtada de l'economia per fer front a l'emergència sanitària, que ha impactat de forma més intensa a la ciutat, han provocat tant la caiguda de l'ocupació per compte d'altri com, especialment, del nombre de persones emprenedores.

Les mesures de suport a les persones treballadores autònomes, materialitzades en forma de prestacions extraordinàries per cessament de les activitats afectades per restriccions, van ser determinants per frenar el descens de l'ocupació per compte propi, que a final de 2020 es mostrava relativament estabilitzada en relació amb el 2019 (-0,1%). Tot i així, els mesos de confinament més estricte i les restriccions a la mobilitat i a l'activitat en els sectors considerats no essencials sens dubte van suposar serioses dificultats per les persones que tenien pensat posar en marxa una activitat. La pròpia definició del col·lectiu d'emprenedors autònoms –població adulta involucrada en activitats empresarials en fase inicial, entesa com un període no superior als 42 mesos- i les seves especificitats, com ara l'elevat pes dels que porten com a màxim 12 mesos desenvolupant l'activitat –representen al voltant del 40% del total- han incidit en la caiguda del nombre de persones emprenedores en 2020. De fet, com es veurà, el descens que experimenta el col·lectiu de persones emprenedores que han iniciat l'activitat més recentment, en el darrer any, ha estat molt superior a la mitjana.

L'evolució del nombre de persones emprenedores per sexe (taula 3) mostra com el descens de l'emprenedoria a Barcelona en el 2020 en relació amb un any enrere obeeix en major mesura al comportament del col·lectiu masculí, que registra un descens (-8,1%) més intens que el del segment femení (-2,8%). Al conjunt de Catalunya en canvi, el retrocés en el cas dels homes ha estat molt més moderat.

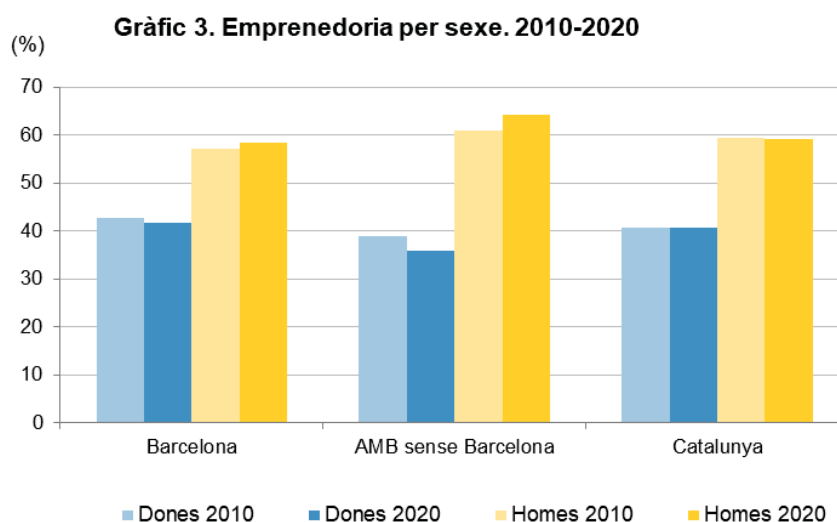
Taula 3. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits per sexe (2010-2020)

	Dones					Homes				
	2010	2019	2020	Var.20/19 (%)	Var.20/10 (%)	2010	2019	2020	Var.20/19 (%)	Var.20/10 (%)
Barcelona	12.819	17.175	16.700	-2,8	30,3	17.131	25.500	23.425	-8,1	36,7
AMB sense Barcelona*	6.929	9.150	8.575	-6,3	23,8	10.821	14.475	15.325	5,9	41,6
Catalunya	61.682	66.700	65.200	-2,2	5,7	90.243	96.050	94.825	-1,3	5,1

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

Pel que fa a la resta de municipis grans de l'AMB, les dades revelen que la tendència moderadament a l'alça de l'emprenedoria en el 2020 respon al comportament favorable del col·lectiu àmpliament majoritari, el masculí (+5,9%), mentre que en el cas de les dones les xifres han anat a la baixa (-6,3%), a un ritme més intens que a la capital.

Pel conjunt de la passada dècada (gràfic 3), es pot afirmar que les diferències de gènere s'han eixamplat tant a Barcelona com especialment a la resta de l'AMB, pels increments més intensos del col·lectiu masculí d'emprenedors, mentre que al conjunt de Catalunya el biaix s'ha mantingut més estable, com a resultat d'un creixement del col·lectiu femení similar al masculí.

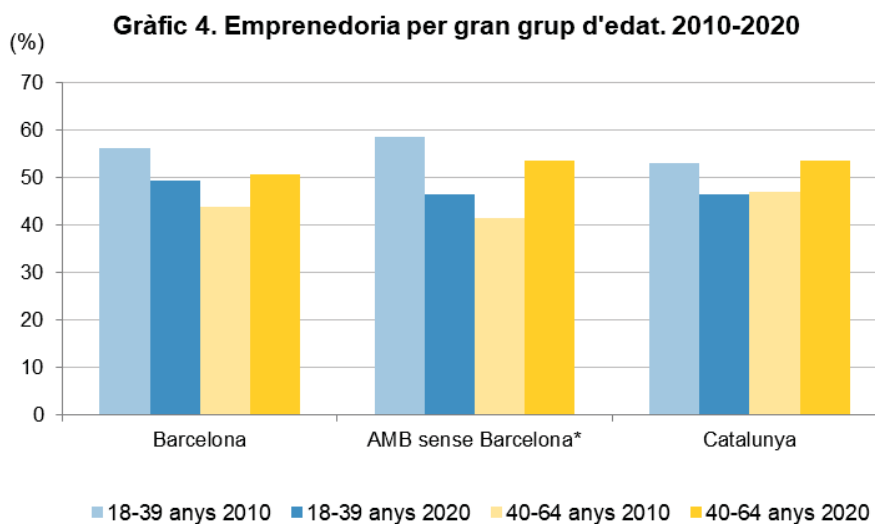
Pel que fa a la variable edat, la taula 4 mostra com la caiguda anual del nombre de persones emprenedores a Barcelona en el 2020 s'ha concentrat en el col·lectiu dels més joves (-8%), a diferència del que succeeix a la resta de l'AMB –on els de 18 a 39 anys registren un notable increment del 4%- i al conjunt del país, on és el segment de 40 a 64 anys el que registra el comportament més negatiu (-3%).

Taula 4. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits per gran grup d'edat (2010-2020)

	18 - 39 anys					40 - 64 anys				
	2010	2019	2020	Var.20/19 (%)	Var.20/10 (%)	2010	2019	2020	Var.20/19 (%)	Var.20/10 (%)
Barcelona	16.850	21.525	19.800	-8,0	17,5	13.100	20.350	20.325	-0,1	55,2
AMB sense Barcelona*	10.400	10.675	11.100	4,0	6,7	7.350	12.900	12.800	-0,8	74,1
Catalunya	80.575	75.225	74.375	-1,1	-7,7	71.350	88.325	85.650	-3,0	20,0

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

Pel conjunt del període 2010-2020, el major ritme de creixement de les persones emprenedores de 40 a 64 anys ha fet que el col·lectiu de 18 a 39 anys –majoritari l'any 2010- hagi perdut pes relatiu tant a Barcelona com a la resta d'àmbits. En el cas de la capital, en el 2020 el biaix ja ha estat lleugerament favorable al segment de 40 a 64 anys (50,7% del total), que és més clarament predominant tant a la resta de l'AMB com al conjunt de Catalunya.

El descens de les persones emprenedores de Barcelona en el 2020 s'ha concentrat exclusivament en el col·lectiu de nacionalitat espanyola, amb un significatiu retrocés (-10,6%) que deixa la xifra en el nivell més baix dels darrers deu anys. Un retrocés que ha estat més contingut a la resta de municipis grans de l'AMB (-1,6%) i al conjunt de Catalunya (-3,7%).

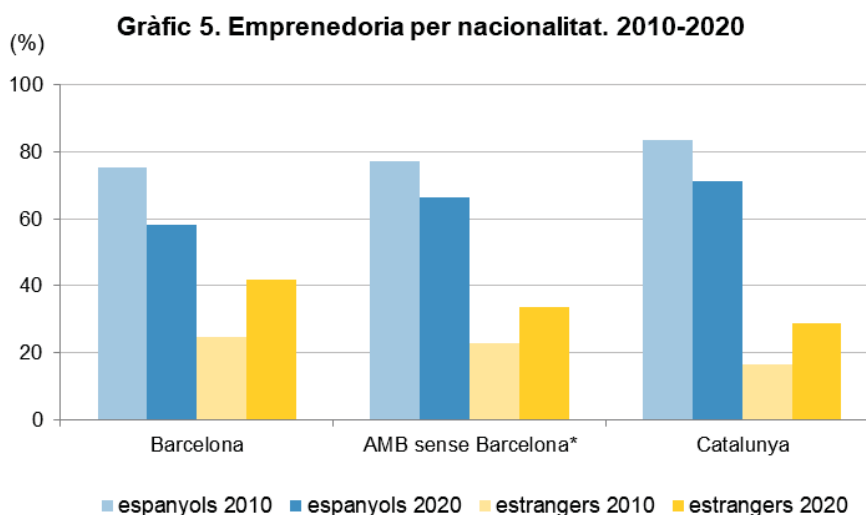
En canvi, el nombre de persones emprenedores de nacionalitat estrangera ha mantingut la trajectòria a l'alça fins i tot en l'any de la pandèmia, tant a la capital com a la resta d'àmbits.

Taula 5. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits segons nacionalitat (2010-2020)

	espanyols					estrangers				
	2010	2019	2020	Var.20/19 (%)	Var.20/10 (%)	2010	2019	2020	Var.20/19 (%)	Var.20/10 (%)
Barcelona	22.600	26.075	23.300	-10,6	3,1	7.350	16.600	16.825	1,4	128,9
AMB sense Barcelona*	13.675	16.100	15.850	-1,6	15,9	4.075	7.525	8.050	7,0	97,5
Catalunya	127.050	118.600	114.175	-3,7	-10,1	24.875	44.150	45.850	3,9	84,3

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

Entre 2010 i 2020 els emprenedors estrangers s'han més que doblat a Barcelona. El fort ritme de creixement d'aquest col·lectiu els ha fet guanyar pes relatiu al llarg del període a tots els àmbits en detriment dels emprenedors de nacionalitat espanyola. A la ciutat han passat de representar aproximadament un de cada quatre emprenedors el 2010 (24,5%) a gairebé un 42% en el 2020.

2. PERFIL DE LES PERSONES EMPRENEDORES A BARCELONA

En aquest capítol s'analitzen amb més nivell de detall les característiques personals de les persones emprenedores residents a Barcelona en el 2020, així com el sector d'activitat al que pertanyen i el temps que porten desenvolupant l'activitat emprenedora.

Característiques personals

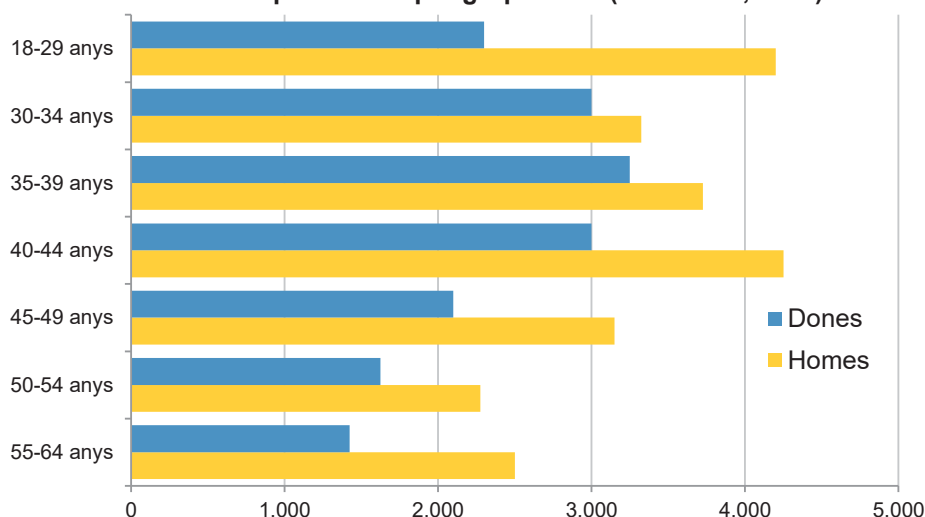
En el 2020, el grup de 40 a 44 anys va concentrar el major nombre de persones emprenedores, amb el 18,1% del total (taula 6) seguit a poca distància del grup de 35 a 39 anys (17,4%). Les persones emprenedores de fins a 44 anys representen més de dos terços del total (67,4%).

Taula 6. Emprenedoria segons grup d'edat (Barcelona, 2020)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
18-29 anys	6.500	16,2	35,4	64,6
30-34 anys	6.325	15,8	47,4	52,6
35-39 anys	6.975	17,4	46,6	53,4
40-44 anys	7.250	18,1	41,4	58,6
45-49 anys	5.250	13,1	40,0	60,0
50-54 anys	3.900	9,7	41,7	58,3
55-64 anys	3.925	9,8	36,3	63,7
Total	40.125	100	41,6	58,4

Un any més, el pes dels homes va ser superior al de les dones a tots els grups d'edat i la diferència entre sexes més reduïda en termes relatius va correspondre al grup de 30 a 34 anys, on la participació de les emprenedores va arribar al 47,4% del total, gairebé sis punts percentuals per sobre de la mitjana.

Gràfic 6. Emprenedoria per grup d'edat (Barcelona, 2020)

El desequilibri més significatiu en termes relatius entre dones i homes l'any 2020 es va donar en el grup de persones emprenedores més joves (de 18 a 29 anys), on la participació femenina va ser de tan sols el 35,4% del total, però també va ser notable al grup d'edat més avançada (55-64 anys) on les dones només representaven el 36,3% del total de persones emprenedores.

La participació de les dones va ser inferior a la dels homes tant per les persones de nacionalitat estrangera com espanyola, si bé en aquest cas, el seu pes sobre el total (44,1%) superava lleugerament la mitjana. Les persones emprenedores de la resta d'Europa (sense Espanya) representaven prop del 20% del total en 2020, després de registrar un significatiu increment en l'any de l'esclat de la pandèmia (+12,7%), mentre que el col·lectiu d'emprenedors estrangers de la resta del món va disminuir en relació amb el 2019 (-7,1%) però el seu pes seguia sent una mica més elevat (22,1%). Com en anys anteriors, aquest col·lectiu presentava el biaix de gènere més accentuat, amb una participació de les dones de només el 35,6%.

Taula 7. Emprenedoria segons nacionalitat (Barcelona, 2020)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
Espanya	23.300	58,1	44,1	55,9
Europa (sense Espanya)	7.975	19,9	41,1	58,9
Resta del món	8.850	22,1	35,6	64,4
Total	40.125	100	41,6	58,4

Pel que fa al nivell d'estudis de les persones emprenedores, gairebé el 70% del total tenien el títol de Batxiller o equivalent o titulacions superiors, mentre que les que comptaven només amb el Graduat Escolar, ESO o una Formació Professional de grau mitjà representaven en el 2020 aproximadament una quarta part (25,1%). En aquest darrer cas, la participació del col·lectiu femení (35,2%) era notablement inferior a la que tenien les emprenedores de major nivell formatiu (45,6%).

Taula 8. Emprenedoria segons nivell d'estudis (Barcelona, 2020)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
Fins a Graduat Escolar o equivalent	10.075	25,1	35,2	64,8
Batxiller, equivalents o superiors	27.875	69,5	45,6	54,4
No consta	2.175	5,4	20,7	79,3
Total	40.125	100	41,6	58,4

Sector d'activitat de les persones emprenedores

La taula 9 mostra la distribució del nombre de persones emprenedores per sector d'activitat. Els de la branca de serveis (CCAIE-2009) es presenten agregats en cinc grans grups d'activitat, per tal de mantenir la representativitat de les dades.

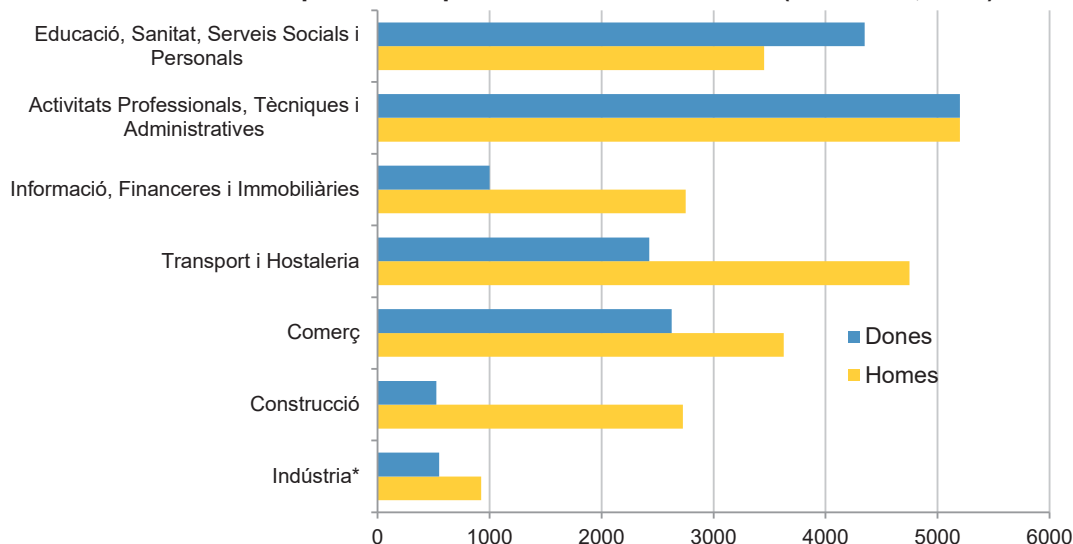
La major part de les persones emprenedores residents a la ciutat -un 88,2% del total- desenvolupaven la seva activitat al terciari, en línia amb l'estructura del teixit productiu de la ciutat, caracteritzada pel fort protagonisme del sector serveis. Aquest percentatge s'ha anat incrementant al llarg dels darrers anys, sent més de vuit punts percentuals superior al del conjunt de Catalunya, on tant la indústria com la construcció tenen un major pes relatiu. A Barcelona en canvi, l'emprenedoria en aquests sectors és més minoritària, especialment a la indústria, i està dominada pel col·lectiu d'homes de més de 40 anys. En el cas de la *Construcció*, més de quatre de cada cinc persones eren homes i el 70% tenia de 40 anys en amunt.

Taula 9. Persones emprenedores segons sector d'activitat, sexe i gran grup d'edat (Barcelona, 2020)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)	18-39 (%)	40-64 (%)
Indústria*	1.475	3,7	37,3	62,7	44,1	55,9
Construcció	3.250	8,1	16,2	83,8	30,0	70,0
Comerç	6.250	15,6	42,0	58,0	44,4	55,6
Transport i Hostaleria	7.175	17,9	33,8	66,2	54,0	46,0
Informació, Financeres i Immobiliàries	3.750	9,3	26,7	73,3	50,0	50,0
Activitats Professionals, Tècniques i Administratives	10.400	25,9	50,0	50,0	52,2	47,8
Educació, Sanitat, Serveis Socials i Personals	7.800	19,4	55,8	44,2	53,8	46,2
No consta	25	0,1	100,0	0,0	100,0	0,0
Total	40.125	100	41,6	58,4	49,3	50,7

Com és habitual, el grup d'*Activitats professionals, científiques i tècniques i d'Activitats administratives i auxiliars* va concentrar el major nombre de persones emprenedores a Barcelona l'any 2020, més d'una quarta part del total (25,9%) seguit d'*Educació, Sanitat, Serveis Socials i Personals* (19,4%). Aquesta darrera branca va ser l'única en la que el pes relatiu del col·lectiu femení va ser superior al del masculí (gràfic 7) mentre que la participació de dones i homes més paritària es va donar a les *Activitats professionals, científiques i tècniques i Administratives i auxiliars*. A la vegada, en aquests dos grups d'activitat van predominar les persones de 18 a 39 anys, amb un pes superior al 50%, però va ser la branca de *Transport i Hostaleria*, la tercera en nombre de persones emprenedores en el 2020 i amb una presència del col·lectiu masculí clarament majoritària (66,2%) la que va registrar una participació dels emprenedores joves més elevada (54%).

Gràfic 7. Emprenedoria per sector d'activitat i sexe (Barcelona, 2020)

El grup d'activitats del *Comerç al detall, a l'engròs i venda i reparació de vehicles* (15,6% del total de persones emprenedores) també es va caracteritzar per un major pes relatiu dels homes (58%), si bé en aquest cas la participació del col·lectiu de persones de més de 40 anys (55,6%) va ser més elevada que la dels joves. Finalment, la branca relacionada amb la *Informació, Activitats financeres i assegurances i Activitats immobiliàries* presentava, després de la *Construcció*, el biaix de gènere més pronunciat, amb més d'un 70% d'homes, però en canvi una distribució entre els dos grans grups d'edat molt equilibrada.

Durada de l'activitat de les persones emprenedores

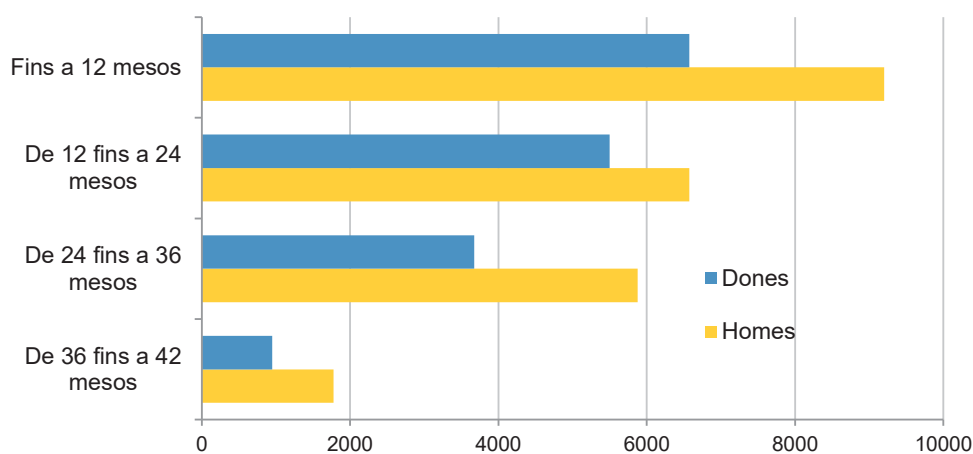
D'acord amb la MCVL, el col·lectiu més nombrós de persones emprenedores en el 2020 seguia sent el de les que havien iniciat la seva activitat recentment, en els darrers 12 mesos, amb un 39,3% del total. Tanmateix, cal destacar que amb la irrupció de la pandèmia aquest col·lectiu va experimentar una reducció considerable en relació amb el 2019 (-14,3%) pels obstacles que el confinament i les restriccions a la mobilitat van suposar a l'hora d'arrencar noves iniciatives empresarials i el seu pes va caure en prop de quatre punts percentuals.

Tres de cada deu persones emprenedores portaven de 12 a 24 mesos en el seu negoci i l'activitat tenia de 2 a 3 anys d'antiguitat pel 23,8% del total. Les persones que portaven més temps desenvolupant el negoci –de 3 a 3 anys i mig– representaven només un 6,8% del total. Un percentatge que en el 2020 també va caure en més de dos punts, posant de manifest les dificultats existents en el context de l'emergència sanitària a l'hora de consolidar les iniciatives empresarials.

Taula 10. Emprenedoria segons durada de l'activitat (2020)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
Fins a 12 mesos	15.775	39,3	41,7	58,3
De 12 a 24 mesos	12.075	30,1	45,5	54,5
De 24 a 36 mesos	9.550	23,8	38,5	61,5
De 36 a 42 mesos	2.725	6,8	34,9	65,1
Total	40.125	100	41,6	58,4

El pes del col·lectiu masculí va ser novament superior al del femení en totes les etapes, des de la fase més inicial –l'emprenedoria naixent, fins a 1 any d'antiguitat- a les de major consolidació empresarial. La participació més elevada del col·lectiu femení en el 2020 es va donar en l'etapa de 12 a 24 mesos, moment en que el seu pes es va situar en el 45,5% del total, sent inferior en les etapes d'emprenedoria més consolidada.

**Gràfic 8. Emprenedoria segons durada de l'activitat
(Barcelona, 2020)**

3. EMPRENEDORIA A BARCELONA PER DISTRICTES

La taula 11 presenta la distribució territorial del nombre de persones emprenedores corresponent a l'any 2020⁵. Com és habitual, l'Eixample va ser un any més el districte que concentrava el major nombre de persones desenvolupant iniciatives empresarials (17,4% del total) en línia amb el pes de la seva població resident, més que quadruplicant la xifra de Les Corts (4,1%).

Taula 11. Emprenedoria per districtes, sexe, gran grup d'edat i nacionalitat (Barcelona, 2020)

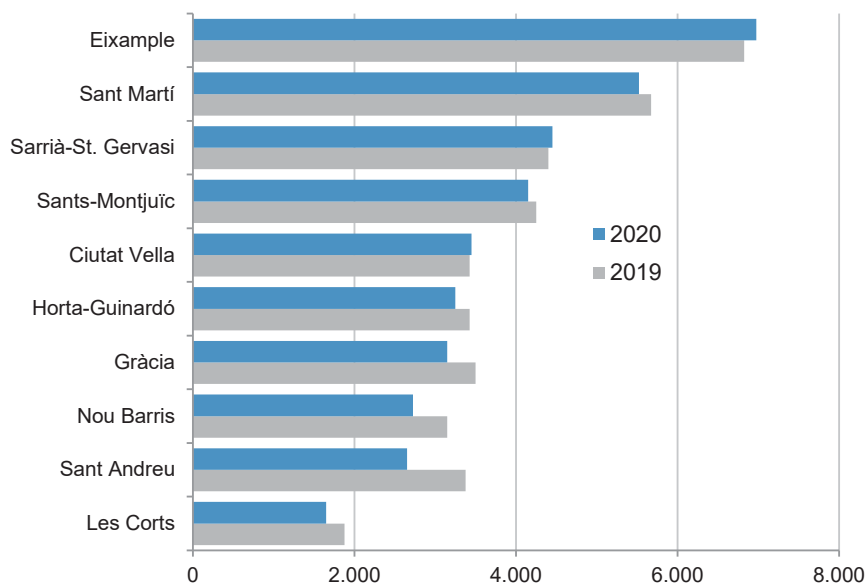
	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)	18-39 (%)	40-64 (%)	espanyols (%)	estrangers (%)
1. Ciutat Vella	3.450	8,6	39,1	60,9	65,9	34,1	39,9	60,1
2. Eixample	6.975	17,4	47,0	53,0	50,5	49,5	60,9	39,1
3. Sants-Montjuïc	4.150	10,3	41,0	59,0	45,2	54,8	50,6	49,4
4. Les Corts	1.650	4,1	57,6	42,4	48,5	51,5	69,7	30,3
5. Sarrià-St. Gervasi	4.450	11,1	43,3	56,7	42,7	57,3	82,0	18,0
6. Gràcia	3.150	7,9	34,9	65,1	52,4	47,6	63,5	36,5
7. Horta-Guinardó	3.250	8,1	33,8	66,2	43,1	56,9	58,5	41,5
8. Nou Barris	2.725	6,8	39,4	60,6	41,3	58,7	56,9	43,1
9. Sant Andreu	2.650	6,6	37,7	62,3	52,8	47,2	63,2	36,8
10. Sant Martí	5.525	13,8	50,2	49,8	47,5	52,5	57,5	42,5
NC	2.150	5,4	20,9	79,1	57,0	43,0	22,1	77,9
BARCELONA	40.125	100	41,6	58,4	49,3	50,7	58,1	41,9

Com es mostra al gràfic 9, l'Eixample va ser també dels pocs districtes on, tot i la pandèmia, la xifra de persones emprenedores va anar a l'alça en el 2020, més que a cap altre districte (+2,2%), fet que ha suposat l'increment del seu pes sobre el total. En la banda alta i després de l'Eixample l'any 2020 es van situar, com un any enrere, Sant Martí i Sarrià-Sant Gervasi. En el primer cas, el nombre de persones emprenedores ha anat moderadament a la baixa en relació amb el 2019 (-2,6%), mentre que a Sarrià-Sant Gervasi les xifres han crescut lleugerament (+1,1%), de forma similar a Ciutat Vella (+0,7%).

La resta de districtes han registrat variacions de signe negatiu en el 2020, essent la de Sant Andreu la de major magnitud (-21,5%). També a Nou Barris, les Corts i Gràcia, el descens del nombre de persones emprenedores en 2020 ha estat superior a la mitjana de ciutat.

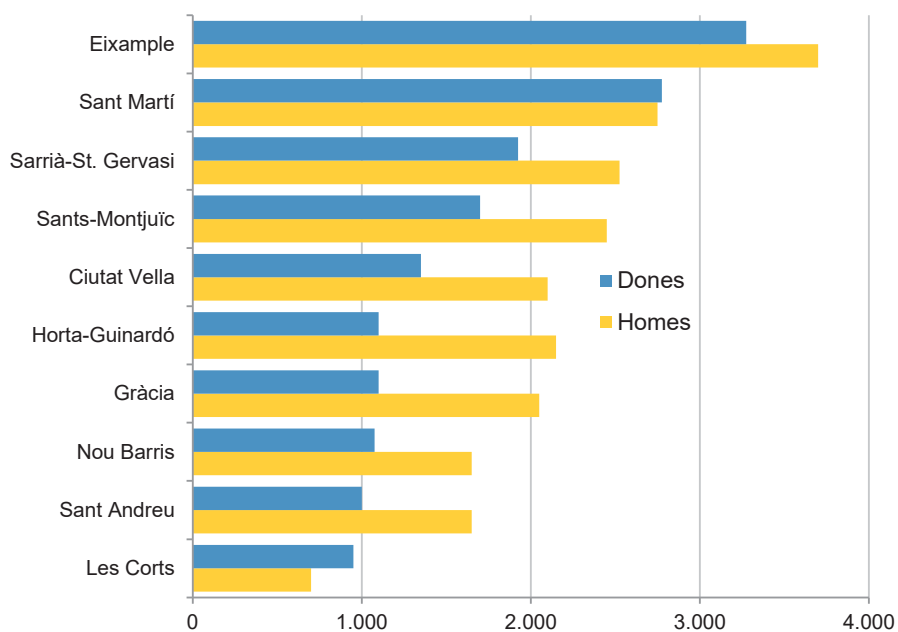
⁵ La mostra d'emprenedors per districtes inclou un 5,4% d'observacions en les que no consta el districte de residència de l'emprenedor. La major part d'aquestes observacions corresponen majoritàriament a un perfil d'home (79,1%), de 18 a 39 anys (57%) i de nacionalitat estrangera (77,9%). Això implica que, en els resultats obtinguts per districtes, aquests col·lectius presenten un cert biaix a la baixa.

Gràfic 9. Emprenedoria per districtes

Pel que fa a la distribució per sexe (gràfic 10), els resultats de 2020 seguien mostrant una participació dels homes superior a la de les dones a gairebé tots els districtes, amb l'única excepció de les Corts –on el pes del col·lectiu femení va arribar al 57,6%– i de Sant Martí.

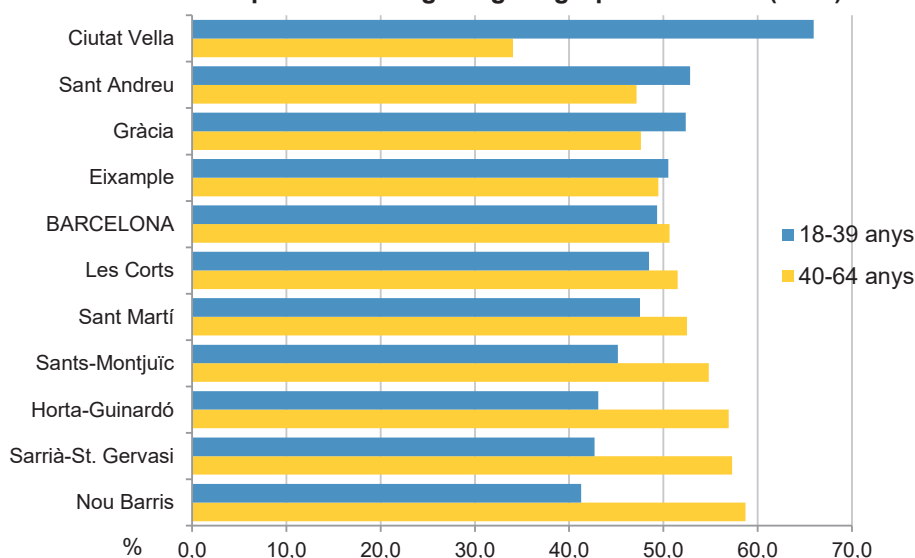
Gràfic 10. Emprenedoria per districtes i sexe (2020)

De fet, Sant Martí va ser el districte amb una major paritat de gènere. La participació de les dones també es va situar per sobre de la mitjana en aquells districtes com l'Eixample i Sarrià – Sant Gervasi, de més pes sobre el total de l'emprenedoria a la ciutat. En canvi, als districtes d'Horta-Guinardó i Gràcia es van registrar els percentatges del col·lectiu femení més baixos, per sota de 35%, amb gairebé dos homes per cada tres persones emprenedores. El percentatge de dones també quedava per sota del 40% del total a Sant Andreu, Ciutat Vella i Nou Barris.

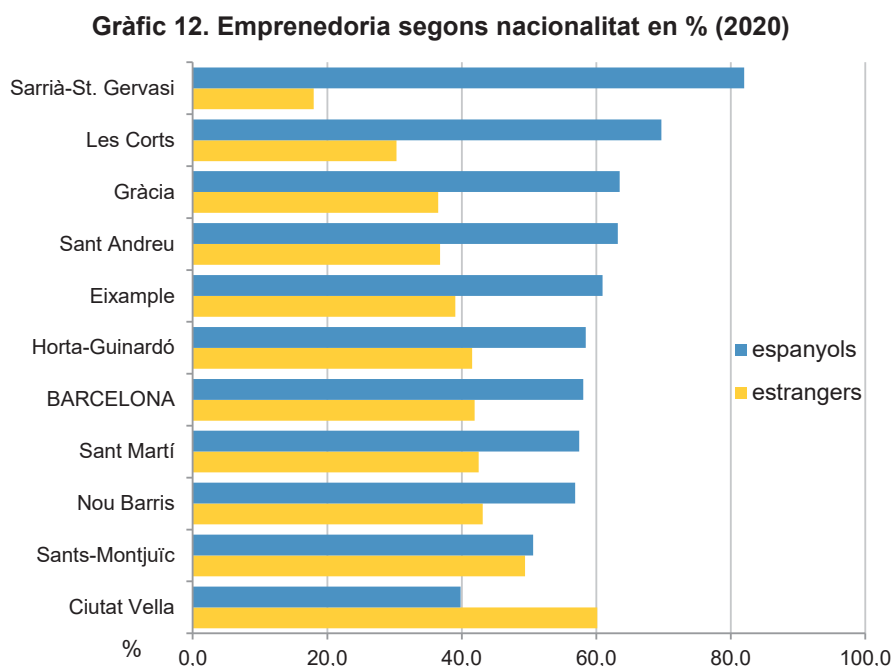
La pandèmia va tenir en el 2020 un major impacte negatiu a Barcelona, especialment sobre el col·lectiu de persones emprenedores més joves, de 18 a 39 anys. Tanmateix, aquest seguia sent àmpliament predominant a Ciutat Vella (gràfic 11), amb gairebé dos de cada tres emprenedors en aquesta franja d'edat (65,9%). També Sant Andreu i Gràcia seguien mostrant, com en 2019, un predomini de les persones emprenedores de 18-39 anys i a l'Eixample –el districte amb una distribució més equilibrada entre els dos grans grups d'edat en 2020- els emprenedors més joves també superaven lleugerament el 50%. En canvi, a la resta de districtes predominaven les persones emprenedores d'edat més avançada, especialment a Nou Barris, on el pes relatiu del col·lectiu de 40 a 64 anys es va enfil·lar al 58,7% del total.

Gràfic 11. Emprenedoria segons gran grup d'edat en % (2020)

Els efectes negatius de la crisi sanitària sobre l'emprenedoria es van concentrar en el col·lectiu de persones de nacionalitat espanyola, mentre que les de nacionalitat estrangera van anar a l'alça en el 2020 a sis dels deu districtes de Barcelona. Un d'aquests va ser Ciutat Vella, on la participació relativa dels emprenedors estrangers seguia sent la més elevada de la ciutat (60,1%), de forma coherent amb l'estructura poblacional del districte, on el pes dels estrangers

respecte als residents de 18 a 64 anys és de gairebé el 60%. A la resta de districtes (gràfic 12), en 2020 continuava predominant el col·lectiu de persones emprenedores de nacionalitat espanyola, especialment a Sarrià-Sant Gervasi, que seguia sent el districte amb un menor pes de l'emprenedoria estrangera (18%).

El repunt del nombre de persones emprenedores de nacionalitat estrangera en el 2020 ha fet créixer la participació d'aquest col·lectiu tres punts de mitjana a la ciutat en relació amb el 2019, guanyant pes a la major part dels districtes. En sentit contrari destaca el cas de Sant Andreu, on s'observa un descens significatiu d'aquest col·lectiu que situa el pes dels emprenedores estrangers per sota del 40%, un percentatge que es supera a la meitat dels deu districtes.

4. TAXES D'ACTIVITAT EMPRENEDORA

L'estimació del nombre de persones emprenedores obtinguda de la MCVL ens permet conèixer la propensió a l'emprenedoria en un determinat territori. Seguint la metodologia del projecte GEM (*Global Entrepreneurship Monitor*) en aquest apartat de l'informe es presenten les taxes d'activitat emprenedora calculades com el percentatge de població de 18 a 64 anys involucrada en iniciatives empresarials en fase inicial, és a dir, al llarg d'un període no superior als 42 mesos.

Taxes d'activitat emprenedora a Barcelona i a d'altres àmbits i ciutats

La taxa d'activitat emprenedora a Barcelona l'any 2020 va ser del 3,76%, amb una reducció de tres dècimes respecte al valor de 2019, per la reducció del nombre de persones emprenedores residents a la ciutat com a conseqüència de la pandèmia. Un impacte negatiu que ha estat més intens que a la resta d'àmbits, on la reducció de la taxa ha estat inferior. La resta de municipis grans de l'AMB en conjunt han resistit millor l'embat de l'emergència sanitària i la taxa d'emprenedoria s'ha mantingut constant. Tot i així, el valor de Barcelona segueix sent més elevat que el de tots els altres àmbits analitzats, tant per les dones com pels homes.

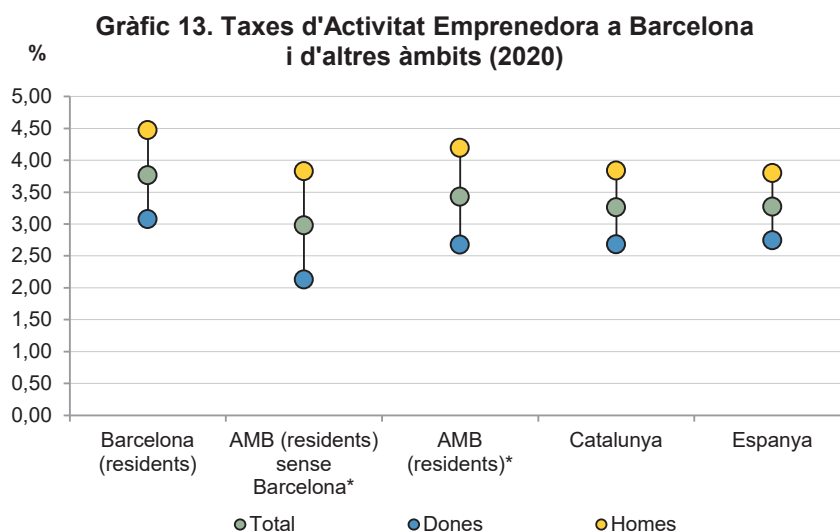
Taula 12. Taxes d'Activitat Emprenedora (2020)

	Total	Dones	Homes
Barcelona (residents)	3,76	3,08	4,47
AMB (residents) sense Barcelona*	2,98	2,13	3,83
AMB (residents)*	3,43	2,67	4,19
Catalunya	3,26	2,68	3,84
Espanya	3,27	2,74	3,80

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

Aquests valors, que provenen de l'explotació de les microdades de la MCVL -extretes dels registres de la Seguretat Social- constitueixen una font d'informació complementària als resultats del projecte *Global Entrepreneurship Monitor (GEM)*, que ofereix dades per Catalunya i la província de Barcelona obtingudes fonamentalment d'enquestes a la població de 18 a 64 anys sobre percepcions d'oportunitats i intencions d'emprendre, així com també en base a les opinions d'experts de l'entorn emprenedor.

Per sexe, la taxa de les dones a Barcelona (3,1%) ha mostrat en el 2020 un comportament menys negatiu que la dels homes, que cau cinc dècimes en relació amb el 2019, situant-se en el 4,5%. Això ha propiciat la reducció del diferencial entre ambdós sexes. A la resta d'àmbits la taxa d'activitat emprenedora femenina també es manté per sota de la dels homes, amb un diferencial que al conjunt de Catalunya i Espanya ha estat lleugerament inferior al de Barcelona (gràfic 13). En canvi, l'increment del nombre d'homes emprenedors als municipis grans de la resta de l'AMB en el 2020 ha suposat un lleuger repunt de la taxa d'activitat emprenedora del col·lectiu masculí, que ha eixamplat les diferències en les taxes entre ambdós sexes en un àmbit on la taxa femenina és relativament reduïda (2,1%).

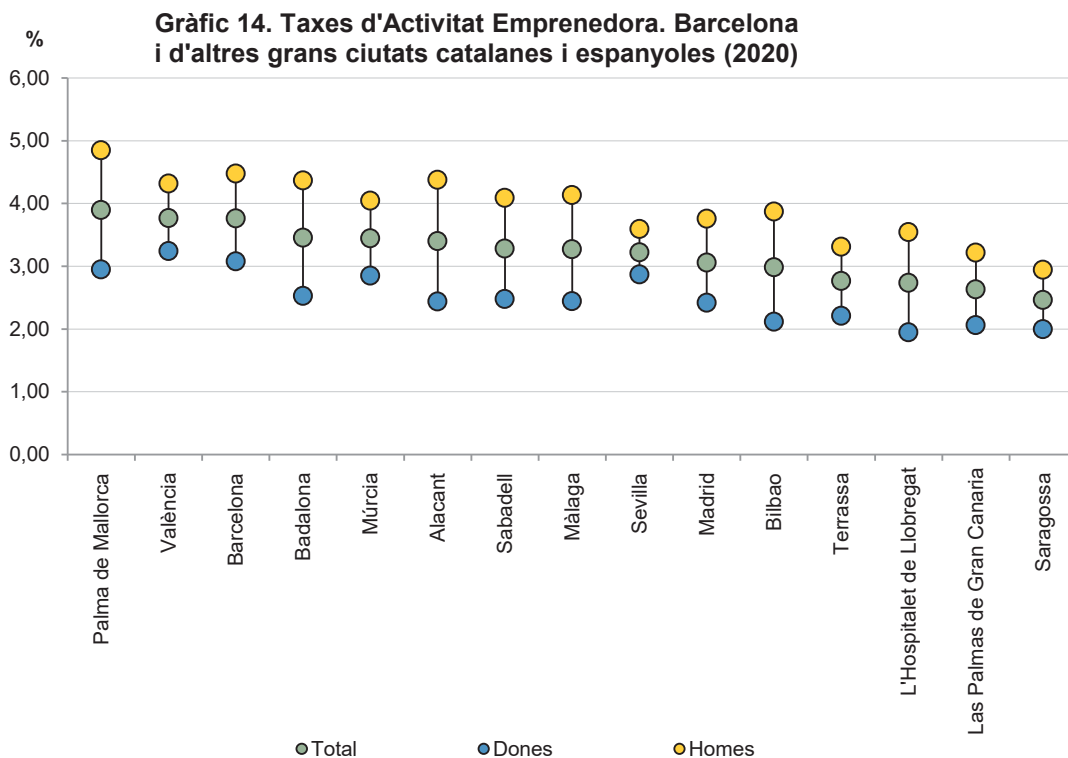

A la taula 13 es presenten, a més de Barcelona, les deu ciutats espanyoles més grans en nombre d'habitants, així com les quatre urbs catalanes més poblades després de la capital, ordenades en funció del nombre d'emprenedors.

Taula 13. Emprenedoria i Taxes d'Activitat Emprenedora a les grans ciutats (2020)

	Nombre d'Emprenedors	Taxa Total	Dones	Homes
Madrid	65.475	3,06	2,42	3,75
Barcelona	40.125	3,76	3,08	4,47
València	18.950	3,77	3,24	4,32
Sevilla	14.000	3,22	2,87	3,59
Màlaga	12.075	3,27	2,44	4,13
Palma de Mallorca	11.000	3,90	2,95	4,85
Saragossa	10.350	2,46	2,00	2,94
Múrcia	10.175	3,45	2,85	4,04
Alacant	7.250	3,40	2,44	4,38
Bilbao	6.450	2,98	2,12	3,87
Las Palmas de Gran Canaria	6.675	2,63	2,06	3,22
Badalona	4.825	3,45	2,53	4,37
L'Hospitalet de Llobregat	4.675	2,74	1,95	3,54
Sabadell	4.425	3,28	2,48	4,09
Terrassa	3.900	2,76	2,21	3,31

L'impacte de la pandèmia sobre l'emprenedoria ha suposat per Barcelona passar a ocupar la tercera posició en el rànquing d'activitat empenedora a les grans ciutats catalanes i espanyoles, darrera de Palma de Mallorca i València, després d'haver-se situat al capdavant fins el 2019.

Amb una taxa d'activitat empenedora global de 3,9%, Palma de Mallorca lidera en 2020 la propensió a l'empenedoria d'aquest grup de grans ciutats espanyoles, per l'elevat valor de la taxa del col·lectiu masculí (4,85%). En el cas de València, manté la segona posició amb una taxa global del 3,77%, molt similar a la de Barcelona, gràcies a la relativament elevada taxa del col·lectiu femení (3,2%).

A la capital de l'Estat, l'impacte de l'emergència sanitària ha estat similar al de Barcelona, amb una davallada del nombre de persones empenedores en relació amb el 2019 del 7%. Això s'ha traduït en un descens de la taxa global d'activitat empenedora i per ambdós sexes, retrocedint posicions en el rànquing. Amb una taxa global de 3,1%, Madrid es situa com en anys anteriors unes set dècimes per sota del valor de Barcelona.

Pel que fa a les ciutats de l'entorn metropolità, l'any 2020 cal destacar el creixement del nombre d'homes empenedores a Badalona, que ha suposat un increment de la taxa d'activitat empenedora masculina de mig punt percentual. La taxa global ha escalat posicions fins a situar-se en el 3,5%, propera a la de Barcelona, tot i que el diferencial entre ambdós sexes segueix sent força elevat.

Evolució de la taxa d'activitat emprendedora entre 2010 i 2020

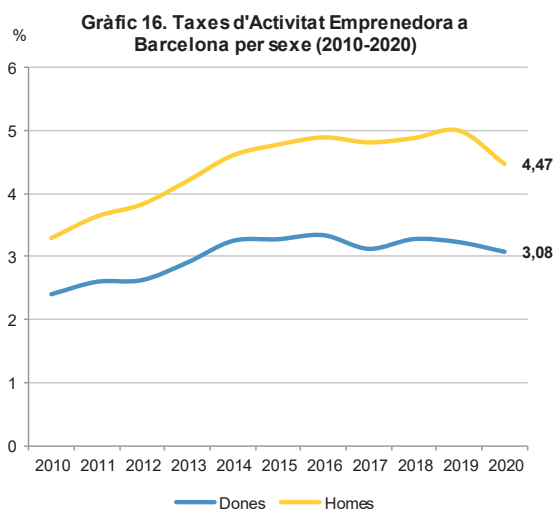
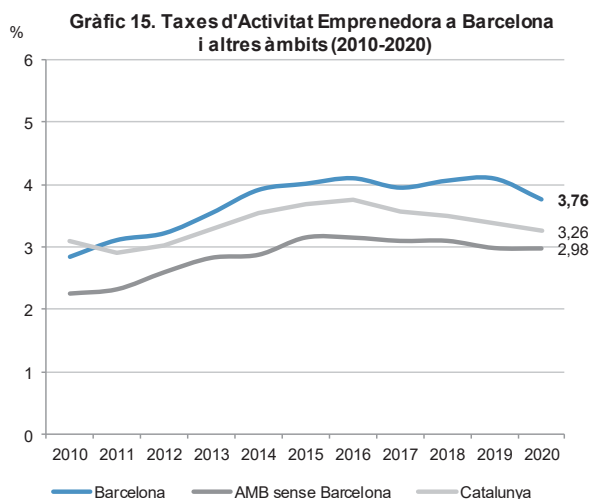
Després de mostrar una tendència a l'estabilització entre els anys 2016 i 2019, la taxa d'activitat emprendedora a Barcelona registra un descens en 2020 superior al del conjunt de Catalunya. En canvi, a l'àmbit format pels municipis grans de l'Àrea Metropolitana (sense la capital) la taxa s'ha mantingut estable entre 2019 i 2020, gràcies al lleu increment del nombre de persones emprendedores.

Taula 14. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprendedora a Barcelona i altres àmbits (2010-2020)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Barcelona	2,84	3,11	3,22	3,54	3,91	4,01	4,10	3,95	4,06	4,10	3,76
AMB sense Barcelona	2,26	2,32	2,60	2,83	2,88	3,15	3,15	3,10	3,10	2,98	2,98
Catalunya	3,09	2,90	3,02	3,28	3,54	3,69	3,76	3,57	3,49	3,37	3,26

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

Malgrat el descens de 2020, que situa el valor de Barcelona al nivell més baix des de 2013, la taxa ha augmentat gairebé un punt percentual entre 2010 i 2020, més que a la resta de l'AMB i el conjunt de Catalunya, pel fort increment del nombre de persones emprendedores en el conjunt del període.

Per sexe, la taxa de les dones s'ha situat per sota de la dels homes al llarg de tot el període analitzat, tant a Barcelona com a la resta d'àmbits. Tanmateix, el descens de la taxa masculina a Barcelona en 2020 ha estat més intens que el de la taxa femenina (gràfic 16) i el diferencial entre ambdós sexes s'ha escurçat en relació amb un any enrere. La propensió a l'emprenedoria masculina, que va marcar nous màxims a la ciutat en el 2019 (5%) retrocedeix fins a situar-se en 2020 en el nivell més reduït en set anys, de forma similar a l'emprenedoria femenina.

Taula 15. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (Dones)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Barcelona	2,40	2,60	2,63	2,91	3,25	3,28	3,34	3,12	3,28	3,23	3,08
AMB sense Barcelona	1,78	2,01	2,20	2,35	2,25	2,31	2,29	2,24	2,29	2,30	2,13
Catalunya	2,55	2,46	2,55	2,73	2,85	2,84	2,92	2,77	2,81	2,78	2,68

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

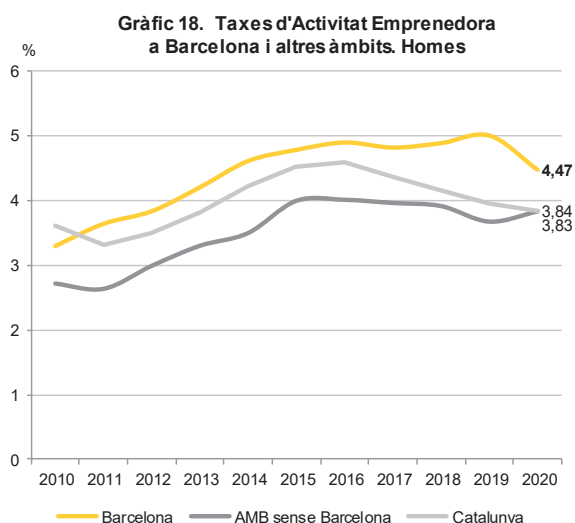
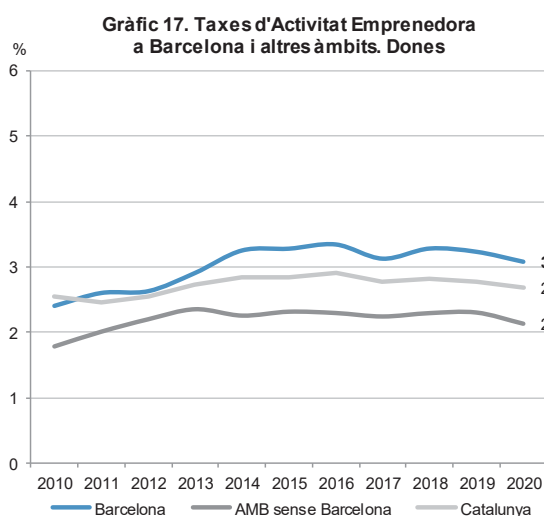
Però si s'amplia la visió al conjunt de la passada dècada, les dades mostren que la propensió a l'emprenedoria en el cas de les dones a Barcelona ha crescut menys entre 2010 i 2020 (0,7 punts) que la dels homes (1,2 punts). Malgrat la reducció de les diferències en les taxes d'ambdós sexes que s'ha produït a la ciutat en 2020, el diferencial s'ha eixamplat en relació amb el 2010, tant a la ciutat com especialment a la resta de l'AMB, i en menor mesura al conjunt de Catalunya. De fet, les taxes femenines han tendit a l'estancament en els darrers anys a tots els àmbits i en el 2020 encara es mantenen per sota del nivell que presentaven les taxes masculines en el 2010.

Taula 16. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (Homes)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Barcelona	3,30	3,64	3,83	4,20	4,61	4,78	4,89	4,82	4,88	5,00	4,47
AMB sense Barcelona	2,72	2,63	2,99	3,30	3,50	3,99	4,01	3,96	3,91	3,67	3,83
Catalunya	3,60	3,32	3,49	3,82	4,22	4,53	4,60	4,37	4,15	3,96	3,84

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

Les taxes d'activitat emprenedora del col·lectiu femení i masculí a Barcelona s'han situat per sobre de les de la resta d'àmbits a tot el període estudiat (gràfics 17 i 18) amb l'excepció de 2010, quan l'activitat emprenedora al conjunt de Catalunya va ser superior.

La recuperació de la taxa d'activitat emprenedora masculina a la resta de l'AMB en 2020 (gràfic 18) mentre la taxa femenina anava a la baixa ha incidit en l'augment del diferencial entre ambdós sexes en aquest àmbit, tant en relació amb el 2019 com respecte al 2010.

Posant el focus en l'edat de les persones emprenedores, en el 2020 s'observa a la ciutat una tendència a la baixa en les taxes d'activitat emprenedora en els dos grans grups d'edat analitzats, més intensa que al conjunt de Catalunya. En canvi, les dades són més favorables a la resta de municipis de l'AMB, especialment pel col·lectiu de 18 a 39 anys, amb una taxa d'activitat emprenedora moderadament a l'alça en relació amb el 2019 (taula 17).

Taula 17. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (18 - 39 anys)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Barcelona	3,21	3,58	3,72	3,98	4,46	4,36	4,41	4,16	4,58	4,54	4,03
AMB sense Barcelona	2,62	2,77	3,05	3,15	3,02	3,53	3,49	3,24	3,43	3,22	3,32
Catalunya	3,26	3,31	3,46	3,72	3,97	4,09	4,14	3,90	3,88	3,72	3,64

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

La taxa d'activitat emprenedora del grup de 18 a 39 anys s'ha mantingut en valors més elevats que la dels emprenedors/es de 40 a 64 anys al llarg de tot el període 2010-2020, tant a Barcelona com a la resta d'àmbits.

Tanmateix, en l'any de la pandèmia, l'evolució de la taxa del col·lectiu de 40 a 64 anys a la ciutat ha estat menys negativa que la dels emprenedors més joves, que s'ha reduït en mig punt percentual en relació amb el 2019, escurçant-se el diferencial entre ambdós grups d'edat.

Taula 18. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (40 - 64 anys)

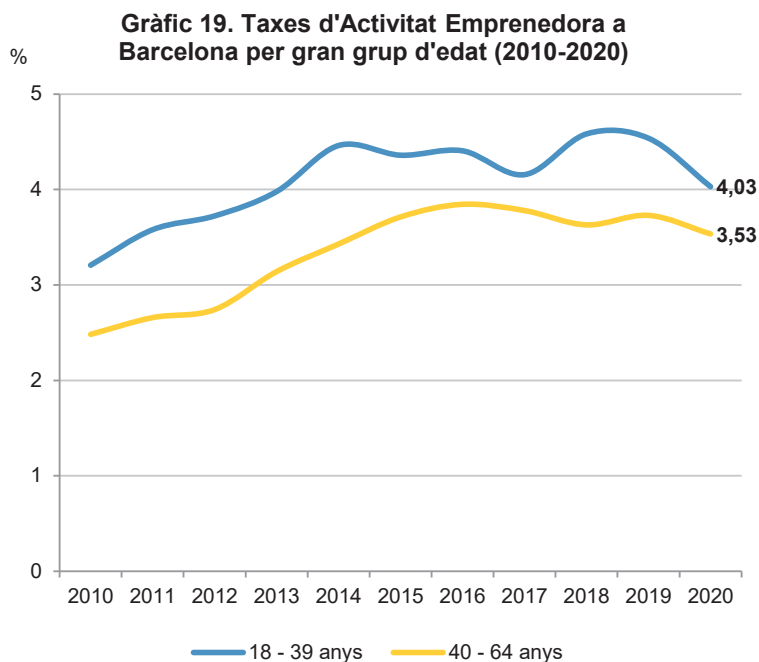
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Barcelona	2,48	2,66	2,74	3,14	3,43	3,71	3,84	3,78	3,63	3,73	3,53
AMB sense Barcelona	1,88	1,89	2,17	2,54	2,75	2,85	2,89	2,99	2,85	2,81	2,73
Catalunya	2,91	2,50	2,61	2,89	3,18	3,37	3,47	3,33	3,20	2,98	2,87

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

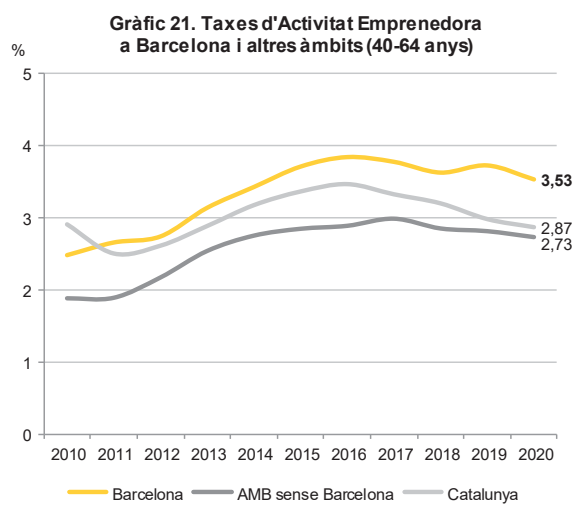
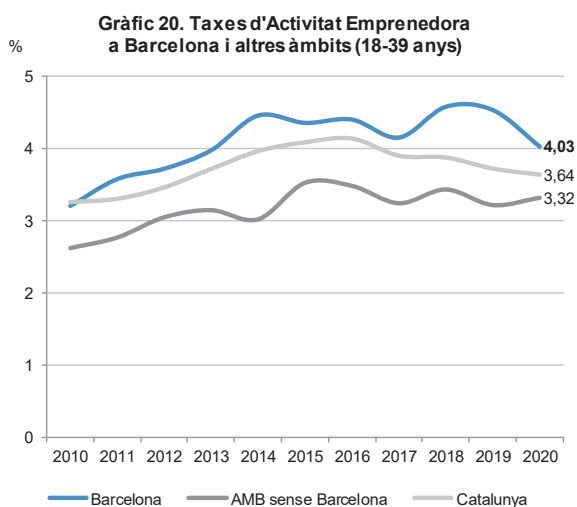
La taxa d'activitat emprenedora dels de 40 a 64 anys a Barcelona s'ha situat en el 2020 en el nivell més baix dels darrers sis anys, mentre que en el cas dels de 18 a 39 anys hauríem de retrocedir a 2013 per trobar una taxa més reduïda.

Pel conjunt del període 2010-2020, l'evolució també ha estat lleugerament més favorable en el cas dels de 40 a 64 anys, amb un augment de la taxa d'emprenedoria d'1,1 punts, superior al

que registren les persones de 18 a 39 anys (0,8 punts), contribuint a la reducció de les diferències en les taxes d'ambdós grups d'edat en relació amb el 2010.

Aquest diferencial, que en el 2020 era de mig punt percentual a Barcelona, a la resta d'àmbits va ser lleugerament més elevat.

Les taxes a Barcelona s'han situat per sobre de les de la resta d'àmbits a tot el període estudiat, amb l'excepció de l'any 2010, quan la del conjunt de Catalunya va ser més elevada, especialment pels de 40 a 64 anys (gràfics 20 i 21).

Malgrat el comportament més desfavorable de les taxes d'activitat emprenedora a la ciutat pels dos grups d'edat en 2020, pel conjunt del període 2010- 2020 l'augment de les taxes ha estat més intens a Barcelona que a l'AMB i Catalunya.

L'anàlisi en funció de la nacionalitat de les persones emprenedores (taules 19 i 20) posa de manifest una caiguda de les taxes d'activitat emprenedora a Barcelona en 2020, tant de les persones espanyoles com de les estrangeres, més intensa que a la resta d'àmbits.

Taula 19. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (espanyols)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Barcelona	2,78	2,91	2,90	3,29	3,69	3,72	3,72	3,41	3,40	3,37	3,04
AMB sense Barcelona	2,16	2,15	2,37	2,67	2,62	2,80	2,80	2,70	2,64	2,50	2,46
Catalunya	3,19	2,88	2,98	3,22	3,43	3,49	3,51	3,24	3,13	3,02	2,92

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

La propensió a l'emprenedoria de la població estrangera ha estat més elevada que la de les persones de nacionalitat espanyola al llarg de tot el període estudiat, tant a Barcelona com a la resta d'àmbits, amb l'única excepció de l'any 2010, quan a Catalunya la taxa dels emprenedors espanyols va ser superior a les dels estrangers.

Taula 20. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (estrangers)

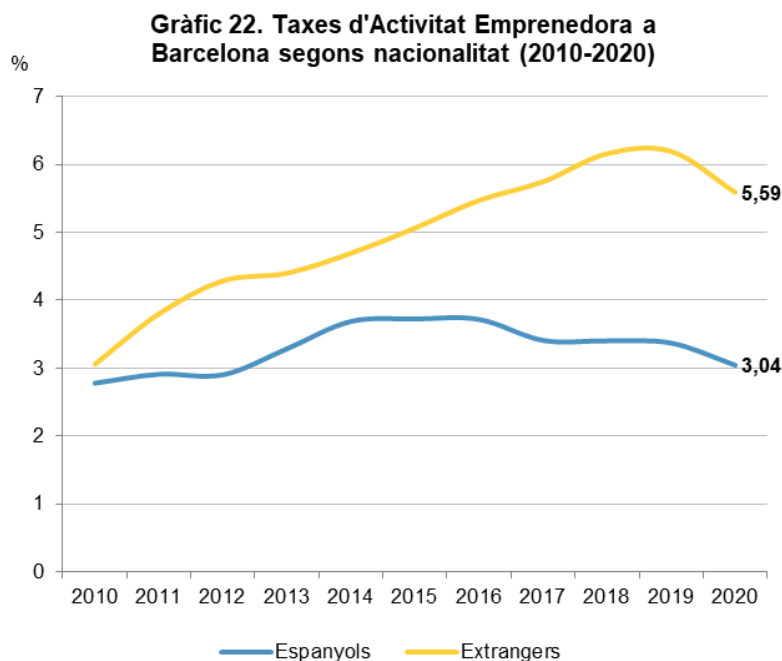
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Barcelona	3,06	3,80	4,29	4,40	4,69	5,07	5,47	5,75	6,16	6,19	5,59
AMB sense Barcelona	2,64	3,05	3,55	3,53	4,09	5,01	4,96	5,11	5,27	5,12	5,05
Catalunya	2,66	2,99	3,23	3,53	4,08	4,68	5,02	5,22	5,13	4,87	4,64

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

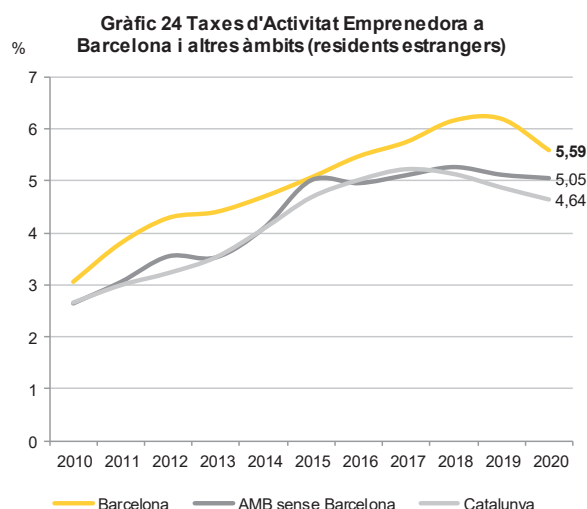
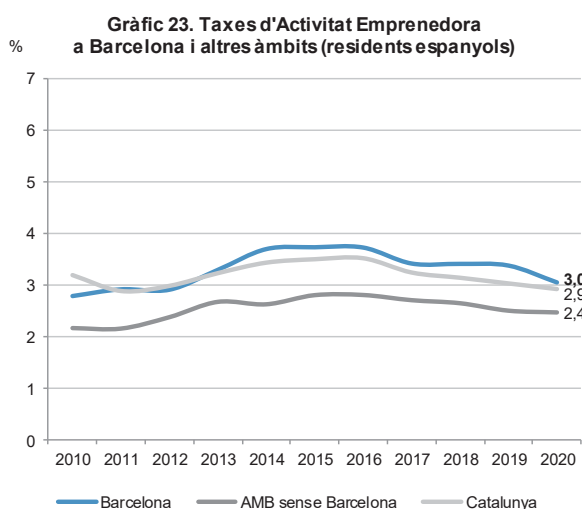
La taxa d'activitat emprenedora de les persones de nacionalitat espanyola ha tendit a la baixa al llarg de la segona meitat de la passada dècada i amb la irrupció de la pandèmia ha seguit la trajectòria descendent, amb una reducció en 2020 més intensa a Barcelona que a la resta d'àmbits. Hauríem de retrocedir a l'any 2012 per trobar taxes més baixes entre la població espanyola, tant a la capital com a la resta de l'AMB.

La propensió a l'emprenedoria dels residents estrangers, en canvi, va mantenir al llarg del període 2010-2019 una trajectòria més favorable especialment a Barcelona, amb una alça sostinguda. Tanmateix, la taxa d'activitat emprenedora ha anat a la baixa en el 2020 també entre

les persones estrangeres i el descens ha estat més intens a la capital, on el nombre d'emprenedors estrangers no ha crescut tant en relació amb el 2019 com a la resta d'àmbits.

Malgrat el retrocés de 2020, la taxa del col·lectiu d'emprenedors estrangers de Barcelona supera en 2,5 punts percentuals el valor de 2010 (gràfic 22), mentre que la taxa de les persones de nacionalitat espanyola ha crescut en el conjunt del període molt més moderadament, de forma similar a la resta de l'AMB.

El diferencial entre les taxes d'emprenedoria de les persones espanyoles i estrangeres, que s'ha escurçat lleugerament en relació amb el 2019, era de 2,5 punts a la capital en 2020, sent similar al de l'AMB i superior al del conjunt de Catalunya.

Al llarg de tot el període 2010-2020, la taxa d'activitat de les persones emprenedores de nacionalitat espanyola de Barcelona ha estat més elevada que la de la resta de l'AMB (gràfic 23), mentre que les diferències amb el conjunt de Catalunya han estat bastant més reduïdes. També la taxa del col·lectiu d'estrangers de Barcelona s'ha situat per sobre de la de Catalunya i de l'AMB al llarg de tot el període estudiat (gràfic 24) amb l'excepció de 2015, quan es van registrar valors molt similars a la capital i el seu entorn metropolità.

Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona segons les característiques de les persones emprenedores

La taula 21 mostra les taxes d'activitat emprenedora a Barcelona per sexe amb desagregació de la variable edat de les persones emprenedores. Les taxes globals més elevades en el 2020 es van concentrar en les franges d'edat compreses entre els 35 i els 44 anys (5,4%). A la franja de 35-39 anys es va registrar el valor més alt del col·lectiu femení (5,1%), mentre que en el cas dels homes, la taxa va assolir el màxim en el tram de 40 a 44 anys (6,3%), de forma similar a un any enrere.

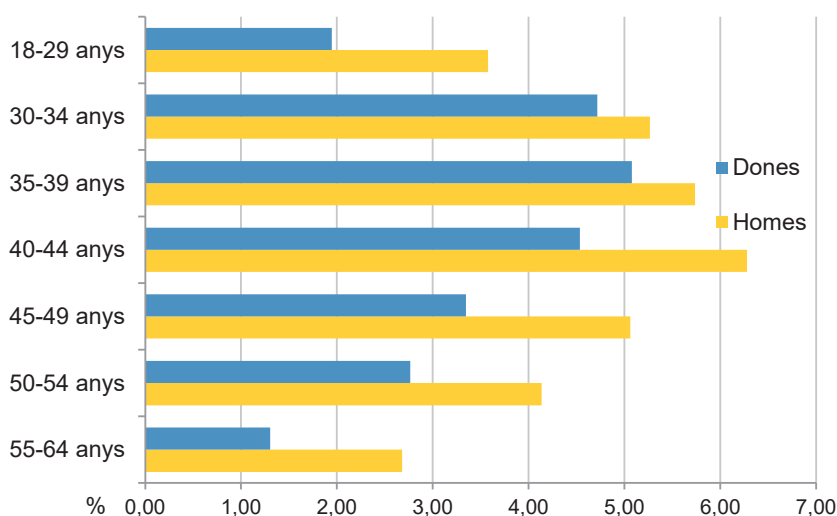
Tant per les dones com pels homes, la propensió a l'emprenedoria es va situar per sobre de la mitjana entre els 30 i els 49 anys. La població més jove i la de més edat, en canvi, va mostrar menys propensió a emprendre negocis i les taxes d'activitat més reduïdes van ser, com és habitual, les del grup d'entre 55 i 64 anys.

Taula 21. Taxes a Barcelona segons grup d'edat (2020)

	Total	Dones	Homes
18-29 anys	2,76	1,95	3,58
30-34 anys	4,99	4,72	5,26
35-39 anys	5,41	5,08	5,74
40-44 anys	5,42	4,53	6,28
45-49 anys	4,20	3,35	5,06
50-54 anys	3,43	2,76	4,14
55-64 anys	1,94	1,30	2,68
Total	3,76	3,08	4,47

Les taxes del col·lectiu femení van ser inferiors a les dels homes a totes les franges d'edat. El diferencial més gran en la propensió a l'emprenedoria entre dones i homes es va donar entre els 40 i 49 anys, de forma similar a l'any anterior, però el biaix en les taxes d'ambdós sexes, d'1,7 punts a favor del col·lectiu masculí, en el 2020 va ser més reduït.

Gràfic 25. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona segons grup d'edat (2020)

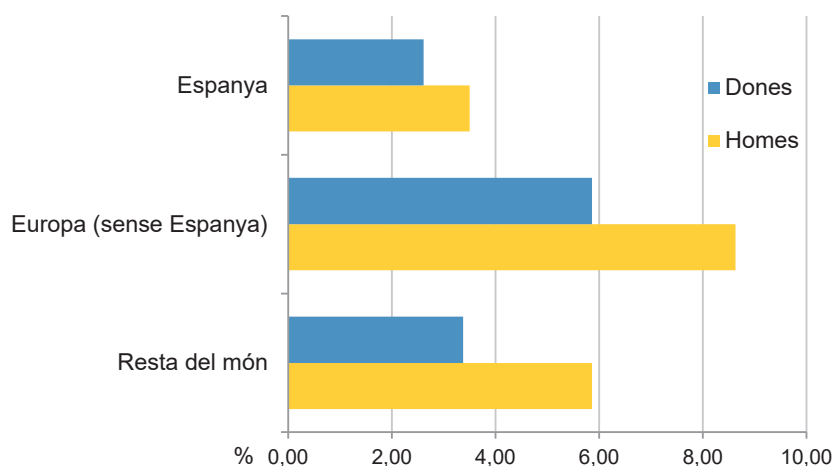
La taula 22 mostra les taxes d'activitat per sexe a Barcelona segons la nacionalitat dels emprenedors. Com és habitual, les taxes més elevades les va registrar el col·lectiu de persones emprenedores europees, amb més d'un 7% de mitjana (8,6% en el cas dels homes). Les taxes mitjanes dels estrangers de la resta del món també van superar les de les persones emprenedores de nacionalitat espanyola, especialment les dels homes, i en menor mesura també les de les dones.

Taula 22. Taxes a Barcelona segons nacionalitat (2020)

	Total	Dones	Homes
Espanya	3,04	2,61	3,50
Europa (sense Espanya)	7,23	5,86	8,63
Resta del món	4,64	3,38	5,86
Total	3,76	3,08	4,47

La taxa d'activitat emprenedora dels homes va ser superior a la de les dones tant pels col·lectius de persones estrangeres com pel de nacionalitat espanyola, que va presentar el diferencial més reduït entre ambdós sexes. En el cas de la resta d'Europa, la taxa dels homes superava la de les dones en 2,8 punts percentuals, mentre que per les persones emprenedores de la resta del món el diferencial va ser lleugerament inferior (2,5 punts).

Gràfic 26. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona segons nacionalitat (2020)

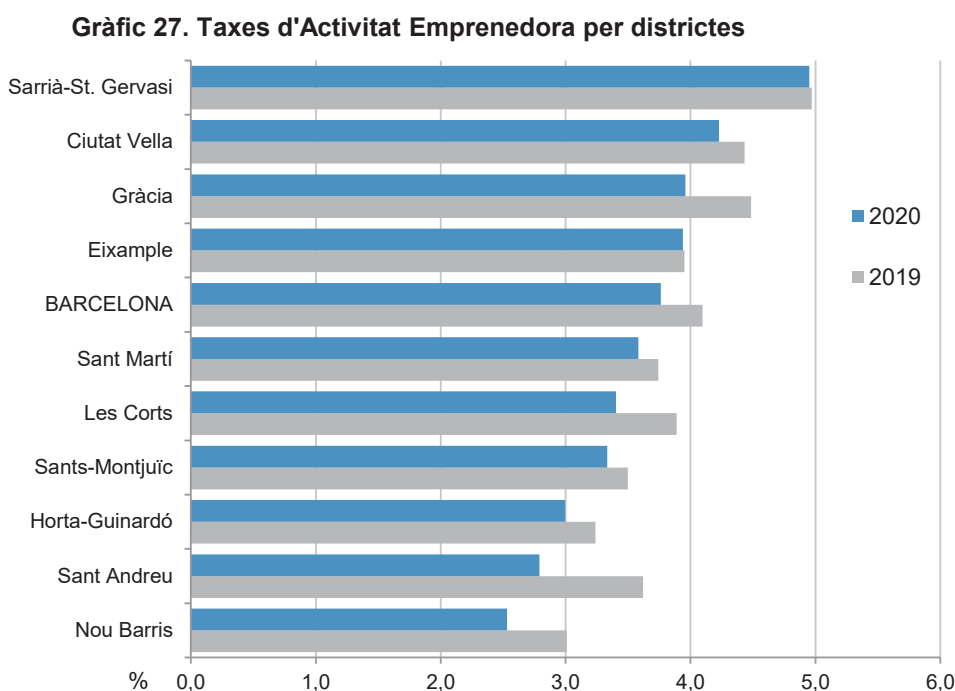
Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona per districtes

Taula 23. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes, sexe, gran grup d'edat i nacionalitat (2020)

	Total	Dones	Homes	18-39 anys	40-64 anys	Espanyols	Estrangers
1. Ciutat Vella	4,23	3,75	4,61	4,79	3,45	4,17	4,27
2. Eixample	3,94	3,59	4,31	4,06	3,82	3,53	4,79
3. Sants-Montjuïc	3,33	2,70	3,97	3,19	3,46	2,42	5,43
4. Les Corts	3,40	3,74	3,03	3,73	3,15	2,95	5,26
5. Sarrià-St. Gervasi	4,95	4,03	5,99	4,90	4,99	4,98	4,82
6. Gràcia	3,96	2,63	5,43	4,36	3,60	3,40	5,53
7. Horta-Guinardó	3,00	1,97	4,08	2,98	3,01	2,24	5,69
8. Nou Barris	2,53	1,94	3,17	2,41	2,63	1,95	4,17
9. Sant Andreu	2,79	2,06	3,57	3,53	2,26	2,20	5,18
10. Sant Martí	3,58	3,57	3,60	3,94	3,31	2,78	5,85
BARCELONA	3,76	3,08	4,47	4,03	3,53	3,04	5,59

Al gràfic 27 es presenten els deu districtes ordenats en funció de la taxa d'activitat emprenedora total corresponent a 2020. Com és habitual, el rànquing ve encapçalat per Sarrià-Sant Gervasi, tot i que en nombre total de persones emprenedores el districte es situa darrera de l'Eixample i Sant Martí. Amb una taxa global que frega el 5%, de forma similar a l'any anterior, Sarrià-Sant Gervasi es situa al capdavant per la major propensió a l'activitat emprenedora tant del col·lectiu masculí com femení. A més, en un context de taxes d'activitat emprenedora a la baixa de forma generalitzada, el valor al districte es presenta bastant estabilitzat, com passa també a l'Eixample.

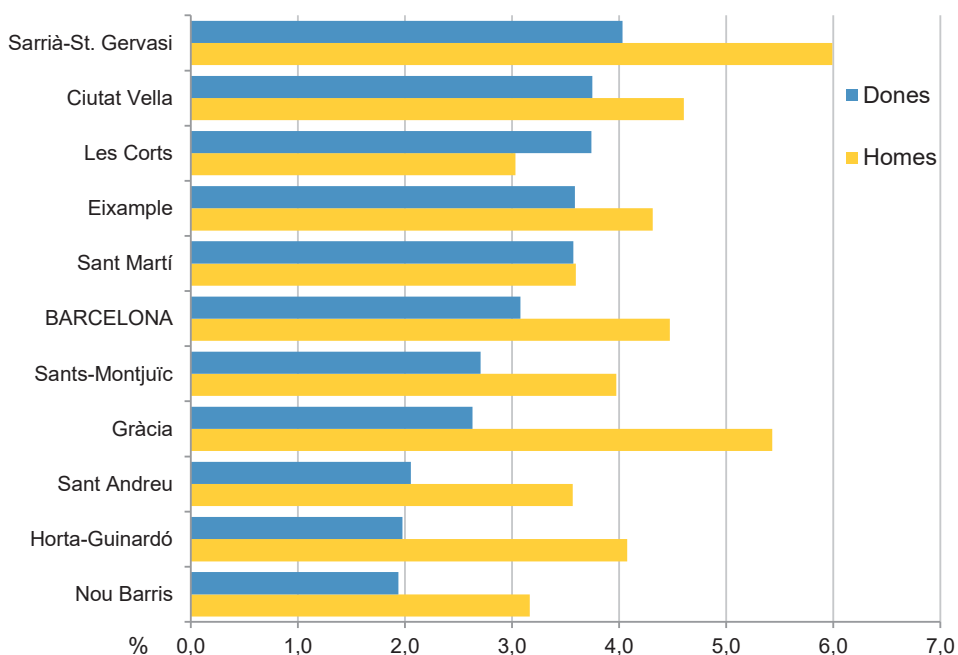
En el 2020, Ciutat Vella ha passat a ocupar la segona posició del rànquing, seguida de Gràcia i l'Eixample, ambdós amb taxes d'activitat emprenedora molt semblants i superiors a la mitjana de Barcelona. A l'extrem inferior, la taxa més allunyada de la mitjana torna a ser un any més la de Nou Barris (2,5%), si bé és el districte de Sant Andreu el que registra el retrocés més intens en relació amb el 2019, pel fort descens del nombre de persones emprenedores.

Al gràfic 28 es presenten els districtes ordenats en funció de la taxa d'activitat emprenedora del col·lectiu femení. Sarrià-Sant Gervasi i Ciutat Vella lideren novament el rànquing, si bé la tercera posició és pel districte de les Corts, que com un any abans, és l'únic on la propensió a l'emprenedoria de les dones ha estat superior a la dels homes, pel fet que el col·lectiu de dones emprenedores és bastant més nombrós que el masculí.

A l'Eixample i Sant Martí, ambdós amb valors molt similars de la taxa femenina, es supera en mig punt la mitjana de ciutat, mentre que els valors més baixos es registren a Horta-Guinardó i Nou Barris, on aquesta taxa no supera el 2%. Com en anys anteriors, el biaix més accentuat en la propensió a emprendre entre dones i homes s'ha registrat a Gràcia (2,8 punts) on la taxa d'activitat emprenedora masculina, la segona més elevada de la ciutat després de la de Sarrià-Sant Gervasi, es situa per sobre del 5%.

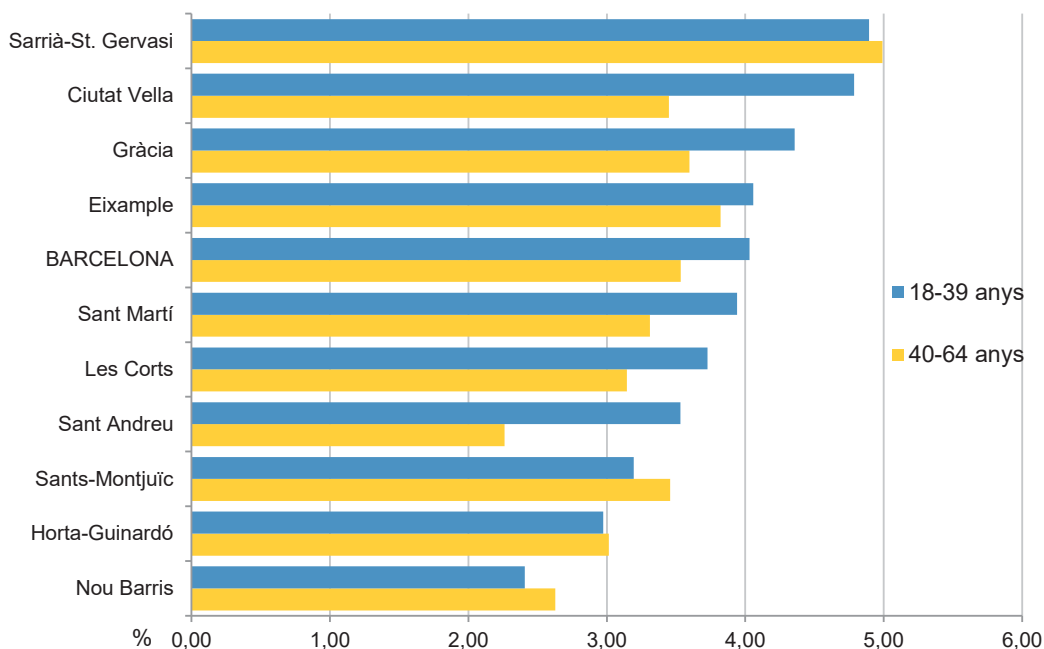
Gràfic 28. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes i sexe (2020)

Al gràfic 29 es presenten els districtes ordenats en funció de les taxes d'activitat emprenedora del col·lectiu de persones més joves (18 a 39 anys). De forma similar a l'any anterior, en el 2020 seguien predominant els districtes on la taxa d'activitat emprenedora d'aquest grup ha estat superior a la del de 40 a 64 anys.

Sarrià-Sant Gervasi, on les taxes d'ambdós col·lectius són més altes, és un dels districtes on la propensió a emprendre és relativament més elevada pels de 40 a 64 anys, juntament amb Sants-Montjuïc, Nou Barris i en menor mesura Horta-Guinardó, on les taxes es presenten més equilibrades. En canvi, Ciutat Vella i Sant Andreu registren el diferencial més accentuat en les taxes d'ambdós grups d'edat (1,3 punts percentuals) i en aquest últim és on, un any més, la taxa de 40 a 64 anys marca el valor més baix dels deu districtes (2,3%).

Gràfic 29. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes i gran grup d'edat (2020)

Al gràfic 30 s'han ordenat els districtes d'acord amb les taxes del col·lectiu de persones emprenedores de nacionalitat espanyola, més nombros que el d'estrangers tot i que, en general, amb una menor propensió a l'emprenedoria.

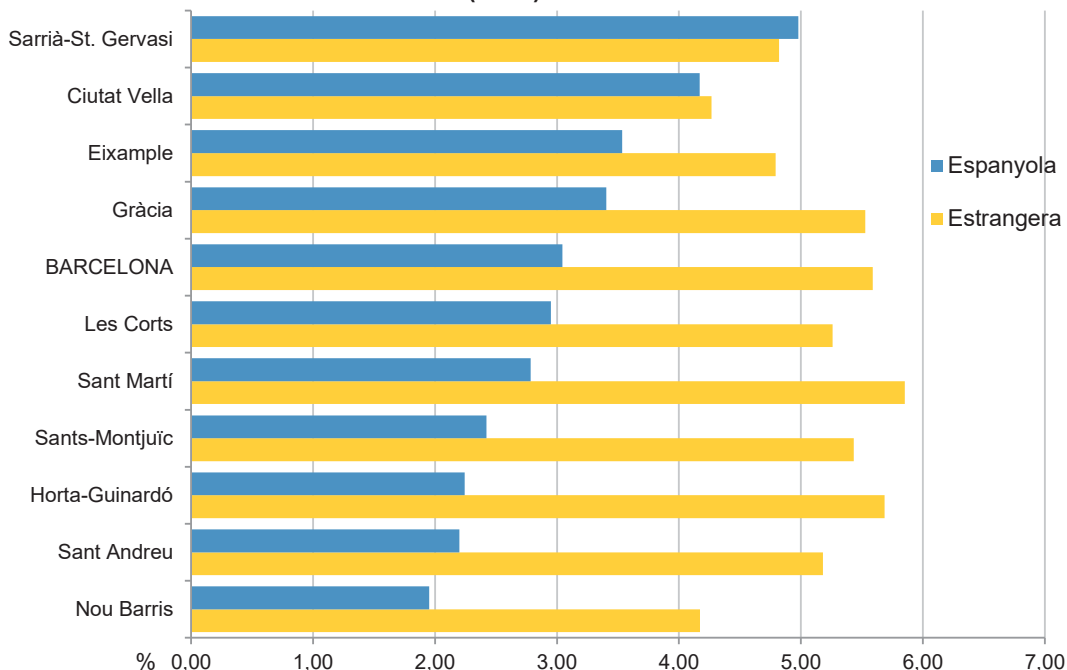
Com en anys anteriors, la taxa d'activitat emprenedora de les persones estrangeres ha estat superior a la que presenten les de nacionalitat espanyola a gairebé tots els districtes. En el 2020, l'única excepció ha estat Sant Gervasi, on la taxa de les persones emprenedores de nacionalitat espanyola, que frega el 5%, és més elevada que la dels estrangers. Aquest districte i el de Ciutat Vella són els que presenten una major equiparació en la propensió a l'emprenedoria d'ambdós col·lectius.

Pel que fa a la població estrangera, la taxa d'activitat emprenedora més alta en el 2020 ha estat la de Sant Martí, propera al 6%, si bé són majoria els districtes en que la propensió a l'emprenedoria de les persones estrangeres supera el 5%. La taxa d'aquest col·lectiu també es situa per sobre de la mitjana de Barcelona a Horta-Guinardó⁶, el districte que presenta el diferencial més elevat amb la taxa d'activitat emprenedora de les persones espanyoles.

⁶ Veure nota al peu de pàgina 16.

En sentit contrari, les taxes d'activitat emprenedora de la població de nacionalitat estrangera més reduïdes van ser les dels districtes de Ciutat Vella i Nou Barris. En aquest últim també es va registrar el valor més baix pel col·lectiu de nacionalitat espanyola.

Gràfic 30. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes i nacionalitat (2020)

Nota metodològica

Delimitació de la figura de la persona emprenedora

La concepció i delimitació de la figura de l'emprenedor en aquest informe es basa en la metodologia del projecte GEM⁷, on s'identifiquen quatre etapes en el procés de l'emprenedoria, segons el diagrama adjunt.

La definició de l'emprenedor en l'informe es centra en la segona i tercera etapes del procés (emprenedoria naixent i nova, fins als 3,5 anys). No es té en compte l'emprenedoria potencial (primera etapa) ni la darrera etapa de consolidació empresarial (iniciatives de més de 42 mesos). En l'actualitat aquesta delimitació està força consolidada i predomina clarament en els estudis internacionals sobre el fenomen de l'emprenedoria.

⁷ Veure més detall metodològic als informes d'anys anteriors, en concret al primer de la sèrie: '*L'emprenedoria a Barcelona, 2016*'.

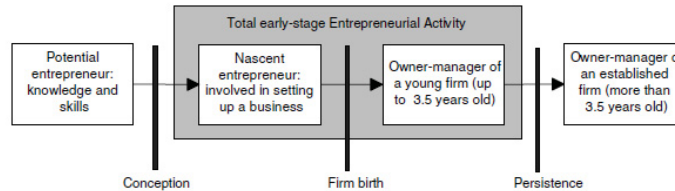

Figure 2. The entrepreneurial process and GEM operational definitions.

Tractament estadístic

La informació s'obté de l'explotació de la Mostra Contínua de Vides Laborals (MCVL). La MCVL és una mostra aleatòria del 4% de les dades individualitzades anonimitzades de la Seguretat Social, complementada amb dades de Padró i de les retencions de l'IRPF. L'aprofitament estadístic es fa seguint el següent procés:

- Al fitxer d'episodis o vincles amb la Seguretat Social es seleccionen aquells que estan vigents a finals de l'any de referència. Es seleccionen els episodis de tots els règims de cotització.
- Es forma un arxiu amb un únic registre per a cada persona. En cas d'existir més d'un episodi vigent a finals de l'any de referència (en aquest cas 2020) es selecciona l'episodi principal definit com el que té més durada.
- Es seleccionen només els treballadors en règim d'autònom a l'episodi principal.
- L'anterior fitxer, que és un fitxer de treballadors autònoms, es filtra de forma que només queden els treballadors autònoms amb una antiguitat no superior a 42 mesos.
- L'anterior fitxer es transforma en un fitxer de persones residents a Barcelona de 18 a 64 anys.
- El mostreig de la MCVL és de tipus aleatori simple. S'aplica l'elevació com a inversa de la fracció de mostreig. Com aquesta fracció a la MCVL és un 4%, l'elevació és de 25 en tots els registres. En el 2020 s'ha treballat amb una mostra per Barcelona de 1.605 observacions.

Pel càlcul de la Taxa d'Activitat Emprenedora (TAE) s'ha fet servir la informació per a diferents col·lectius (per sexe, edat i nacionalitat) provinent de les xifres oficials de població a 1 de gener de cada any. Font: INE, Idescat i Departament d'Estadística i difusió de dades de l'Oficina Municipal de Dades de l'Ajuntament de Barcelona

**Ajuntament
de Barcelona**